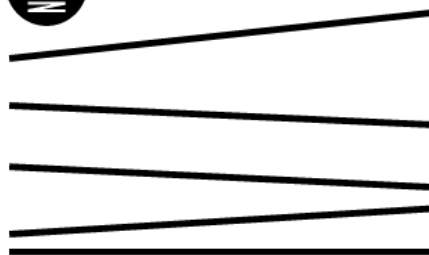

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Reinhard, Joakim.

Nye Fortællinger.

København : Andr. Schous Forlag, 1883

148 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

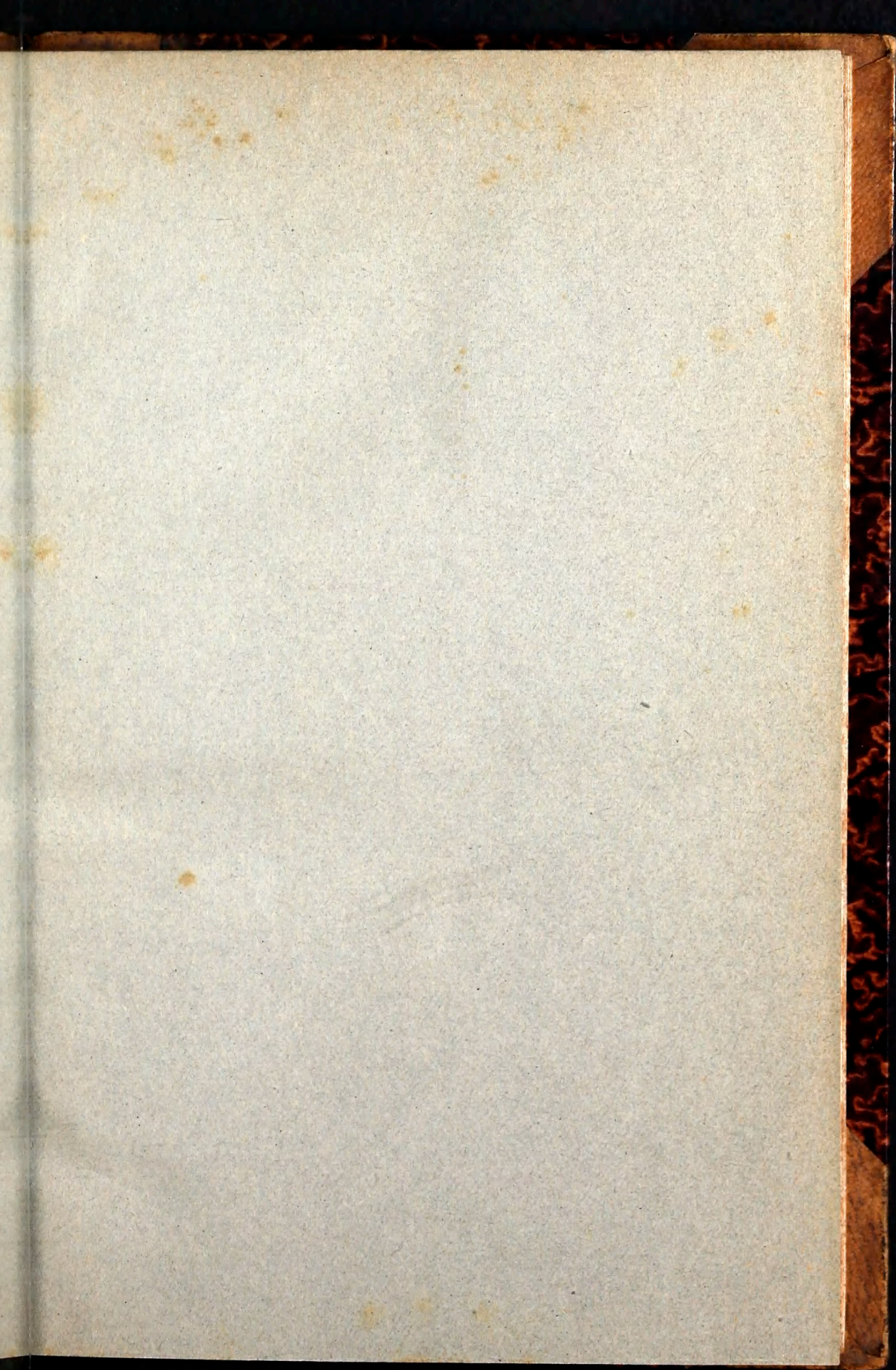
57. - 245.

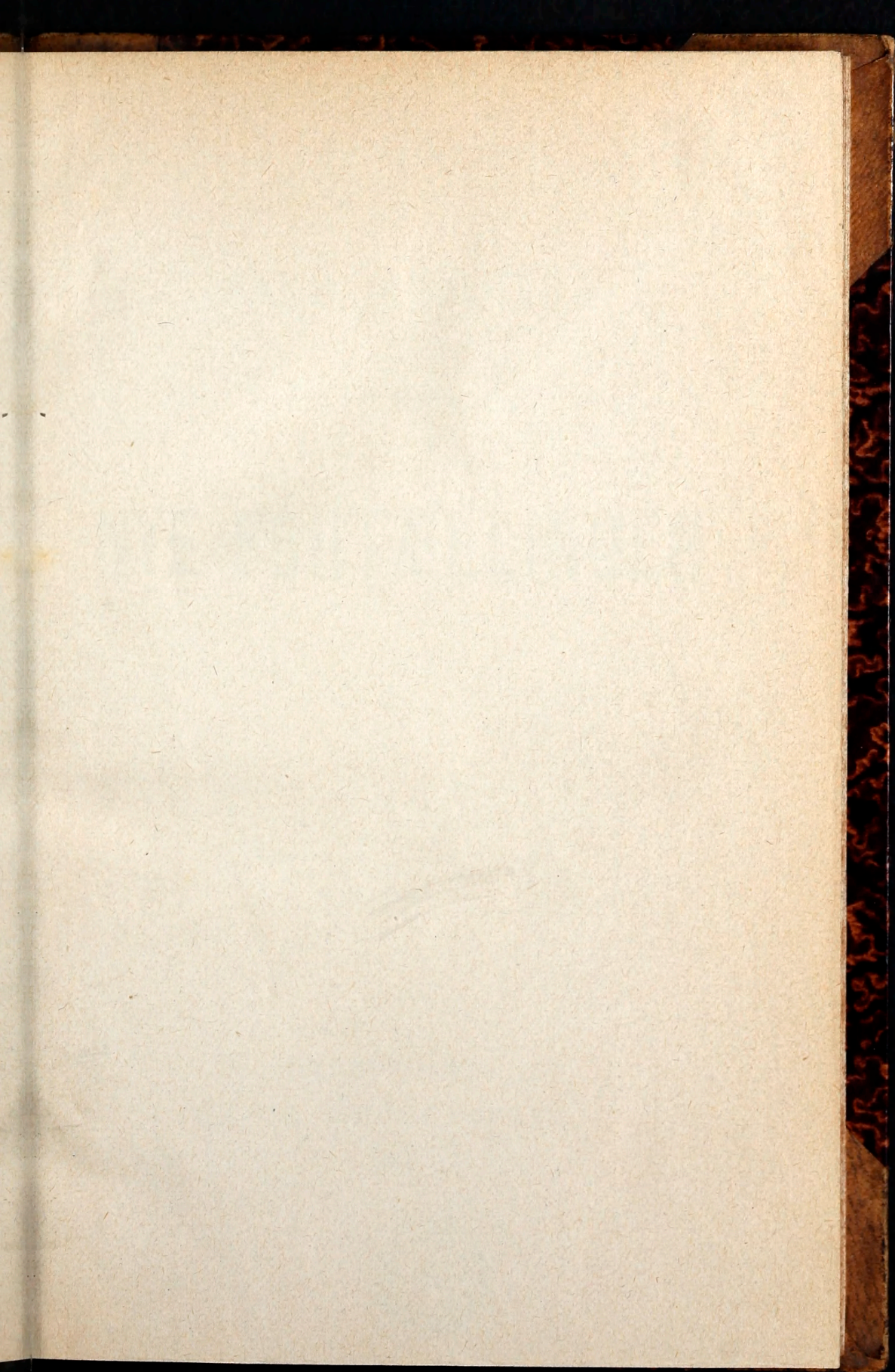
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

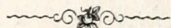
130020710544

JOAKIM REINHARD

NYE FORTÆLLINGER

INDHOLD:

Herodias. En Mands Haab.

Thomas Harrigan.

En virkelig Prins. Agentens Nederlag.

Hvad der hændtes om Aftenen.

Medens Roserne visne.

KØBENHAVN

ANDR. SCHOUS FORLAG

1883

Kjøbenhavn. Trykt hos J. D. Qvist & Komp.

Til

Fru Maria Behrend

Herodias

I.

Ingen vidste, hvorfor Beridersken havde valgt dette bibelsk-uhyggelige Navn — egentlig hed hun naturligvis noget ganske Andet, Elisabeth Brownson eller Dorothy Hawthorne eller hvad det nu var. En eller anden havde imidlertid med Rette bemærket, at Navnet passede jo fortræffeligt: der var mer end én Lejlighed, hvor den lunefulde Amazone godt kunde være faldet paa at lade sig en Mands Hoved servere som Skueret, om det havde kunnet lade sig gøre for Landets Love.

Ikke for det, — Lovene brød hun sig til syvende og sidst ogsaa grumme lidet om. Hun var Lov for sine Omgivelser, Ingen og Intet Lov for hende.

Paa en af Antillerne havde hun første Gang været Genstand for Beundring og Opmærksomhed, nemlig da hun kom ind i Verden som et særdeles velskabt Barn af en Yankee-Fader og en halv spansk Moder. Hun var sine Forældres eneste, og hun blev deres alt. Selv da de, fallerede og i Fortvivelse,

drog til New-York og bosatte sig i en af Lille-Tysklands*) smalle Gader, sørgede de stadig for, at Barnet var pyntet som en Dukke og blev føjet som en Rekonvalescent. Lykkelige var de, da den femtenaarige Pige indvilligede i at tage en rig Ølbrygger, som ikke for sine mange Dollars kunde købe sig en mere pyntelig Ting til sit flotte Hus i femte Avenue; og da Ægteskabet efter to Aars Forløb opløstes ved en lidt ublid Optræden af Fruen — hun kylede sin Mand en Broncestage i Hovedet, saa han maatte holde Sengen i tre Uger, og kørte saa, ved højlys Dag, fra Hjemmet med en Mængde Kister og Kasser — da kunde Moderen, som nu var ene tilbage, ikke holde det pinefulde Liv ud længer; hun døde, raabende Datterens Navn, resumerende hele sin Tilværelse i dette ene Ord.

Efter saa at have været Prædikant for en Baptistmenighed i Jersey City, Skuespillerinde ved Tony Pastors Theater og Professor i levende Sprog — ved Universitetet i Corning vistnok — blev hun, der altid havde været passioneret for Heste, Beriderske og med det Samme en Berømthed. Hendes kattesmidige Skikkelse, der ikke, som i Almindelighed Beriderskers og Akrobatinders, svulmede enormt paa enkelte Steder og var kantet, tør paa andre, hendes

*) Et væsenligt af fattige Tyskere og Irlændere beboet Kvarter af New-York.

Stenkuls-Søer af Øjne, hendes Mod og mest af alt Skandalernes Prestige, som blussede omkring hende, gjorde Miss Herodias til noget enestaaende, Mødres og Hustruers Skræk og tillige Genstand for deres Misundelse, Mændenes Fryd og evige Samtale-Æmne, de nye Hattes Navneleverandør, Chokoladepapirernes og Bonbonæskernes Pryd. Man havde Herodias-Fjer og Herodias-Slør, Parfumer med hendes Navn og Sæber med hendes Portræt; Sarony i New-York betalte en enorm Sum for Eneretten til at fotografere hende, og en mindre bekendt Fotograf tjente næsten lige saa meget ved at sælge slette og ulovlige Kopier af hendes Billeder.

Katarina II skal engang have udbrudt: »Jeg vilde ønske, at jeg vidste, hvad jeg skulde ønske!« — Miss Herodias var maaske under Tiden stedet i en lignende Forlegenhed, men foreløbig dog kun sjældent: hos en enogtyveaarig, smuk, kraftig Kvinde, forgudet og almægtig, mylrer Luner og Lyster frem, som de smaa Frøer paa Engen en Sommerdag, naar det nylig har regnet.

II.

Han traadte ud paa det flade, zinkklædte Tag, og idet han vendte sig om, rakte han Haanden ned i den Aabning, han var kommet op igennem.

Tak, jeg kan godt hjælpe mig selv — det er jo min Metier at holde Balancen!

Lidt foroverbøjet, samlende den drapfarvede Kjole om sig med begge Hænder, kom hun op og frem. Saa rettede hun sig og strakte Armene ud som et Kors:

Ja her er det!

Hendes store sorte Øjne vare opspilede som et Barns i Fryd og Forventning; helt henne i Mindernes Mylr trippede hun ud til Kanten af Taget. Der var ingen Ballustrade; hun stirrede uden Svimmelhed ned i dette Dyb, hvis Bund var en Gades Stenbro, som smaabitte Mennesker og Vogne gled hen over. Han fik Hjærtebanken ved Synet af hendes Frygtløshed:

Tag Dem dog i Agt!

Hun vendte sig, med Ansigtet i Smil, om mod ham:

Er De bange? Tør De ikke komme her hen?

Jo jeg . . . han stod i samme Sekund ved hendes Side.

Lad os sætte os! sagde hun.

De satte sig paa den lave Ballustrade, der skilte dette Tag fra Nabohusets.

Jeg har aldrig været bange her oppe, sagde hun. Som Barn er jeg tit blevet raabt an ligesom nu før af Dem, naar jeg spaserede om paa Randen af Taget; men jeg lo bare af de andre.

De har tidlig været meget behændig — og modig.

Aa ja, dels vel det, og saa vidste jeg jo, der var altid nogen, der passede paa mig, min Moder eller mine Legekammerater. Der kom engang en Mand herop og saa' mig ligge plat ud med Hovedet over Tagkanten og stirre ned paa Gaden. Han farer hen og griber i mig: Men Barn dog, er Du forrykt, Du kan jo styrte ned. . . . Aa, Johnny passer nok paa mig! sagde jeg ganske tørt. Det kunde han siden aldrig glemme, at jeg saadan ganske rolig havde sagt: Johnny passer nok paa mig, . . . han paastod, de andre gjorde en Afgud af mig — det kan for Resten ogsaa gerne være, . . . jeg er al Tid blevet føjet, — hun kastede Hovedet tilbage, magtglad: — det er dejligt at blive føjet!

Han sagde intet, sad fremadbøjet, trillende med Spidsen af sin elegante, højvristede Fod en lille Klump affalden Kalk fra den ene Side til anden. Der blev en Stund helt tyst paa Taget; hun kunde høre hans Ur dikke. Saa rettede han Hovedet frem, stirrende ud over den uhyre By, der laa med funklende Tinder i Solnedgangens Straaler. Rækkerne af de flade, hvidt skinnende Tage strakte sig som Brik ved Brik i én Uendelighed af et kolossalt Dominospil, arrangeret til et Par Kæmpers Fornøjelse, hist og her afbrudt af skarpe Spidser eller runde Kupler, Taarne som Dolke, rettede mod Himlen,

Taarne som Bikuber, blødt afrundede, Taarne som Løg eller som afstumpede Kegler. Ude til venstre, hinsides et blankt og glasskinnende, bugtet Baand, var Taarnene og Spirene samlede i Dyng; det saa' ud, som var dèr et helt Oplag, hvorfra man hentede de enkelte, der blev fordelt trindt om over selve Byen — det var Brooklyn, Kirkestaten, skilt fra New-York ved et smalt Vand.

Solen kvaltes i sit Skyleje, sendende i Døden, som den visnende Blomst sit sidste Pust af Vellugt, en sidste Strøm af Purpur og Orange op over Himlen. Og denne Kuppel, som var blegnet af Mathed efter den brændende Vellyst, den genvandt nu snart sin dybe, rene Farve, sit flydende klare blaa, og frem der igennem brød Stjærnerne sig Vej med deres sitrende Isstraaler, samlende sig i Striber, i Kredse, dækkende den hele Hvælving som et Sølvperlebroderi.

Hvad tænker De egentlig paa? spurgte hun omsider.

Han aandede dybt:

Paa, hvor her er dejligt . . . synes De da ikke?

Han havde følt sit Hjærte svulme af Længsel, af sprængende mægtig Higen ud imod — hvad vidste han? — en Lykke, en straalende, glødende Klarhed som denne Himmels, noget fyldende, mættende, gennemildnende, en mægtig, alt bærende Følelse.

Hende havde bare Velværet i den lune, rene Aftenluft paa dette mindevækkende Sted gennemtrængt, saa hun en Stund ingen Trang havde haft til at tale.

Jo her er meget net, sagde hun og rejste sig.

Hun havde brugt dette lille *nice*, hvormed Amerikanerinderne udtrykker deres Følelse for Niagarafaldet og en vel tillavet Kakaois, en fiks syet Hat og Henry Ward Beechers Prækener. Men hans Sjæls Vinger lod sig ikke stække af saa lidt, og idet han ubegribelig nok fik Mod til at tage hendes Haand, sagde han tykmælet og hakkende:

Frøken, De talte før om, at De altid var blevet føjet — der har altid været nogen til at bære Dem paa Hænderne. . . .

Det er der endnu, Gud være lovet!

Ja naturligvis, naturligvis . . . men jeg mente . . .

At De ogsaa gør det — det véd jeg jo godt.

Ja men . . . der kunde komme en Tid, hvor . . . det er godt for enhver at have en fast Støtte, en, man véd aldrig svigter . . . selv for Dem kunde der dog komme Øjeblikke . . . De skulde gifte Dem med mig.

Han var lige inde ved hende, brændende hende med sin Aande.

Hun drog sig fra ham:

Nej, nej . . . De er rar og god og prægtig,

men det kan jeg ikke, jeg kan ikke . . . hvor vil De hen, jeg har jo været gift én Gang . . .

Tvunget. . . .

Det er det Samme . . . nej, Morris, vi vil være Venner som al Tid, kun det . . . men det er ogsaa meget.

De gik ganske tavse ned ad de stejle Trapper i det høje Hus, han med vaklende Knæ og Hjærnen gaaet i Staa, hun alt i alt ret tilfreds ved, at James Austin Morris, en af New-Yorks rigeste Mænd, valgt efter Haanden til flere høje Embeder, mange *first-class*-Kvinders Afgud, havde attraaet til Hustru hende, Beridersken, Æventyrersken, den forhadte og frygtede Miss Herodias.

III.

Der blev banket paa Døren til Miss Herodias' Toiletteværelse, paa Hotellet i Cheyenne.

Kammerpigen henne ved Døren:

Hvem er det?

Opvarteren udenfor:

Der er en Herre, som gjerne vilde tale med Miss Herodias.

Et Kort blev stukket gennem Sprækken, Kammerpigen rakte det til sin Herskerinde:

Thos. A. Sherman.

Hvad er det for en Sherman?

Opvarteren gennem Dørsprækken:

En af dem fra Musæet hernede.

Aa, den store blonde? . . . Miss Herodias
blev pludselig livlig.

Ja, med Overskæg.

Lad ham vente et Øjeblik, jeg kommer straks.

Den unge Kvinde anbragte let og sikkert en fin Sky af Pudder over sit Ansigt, purrede de mange smaa mørke Lokker ned i Panden, rejste sig og afgik Blondekaaben. Saa iførte hun sig en lysegul Peignoir, besat med sorte Kniplinger, og gik derpaa ind i Stuen, hvor Hr. Sherman ventede, staaende og med Hatten i Haanden.

Den unge blonde Mand mindede om en Atletstatue, som ikke var blevet færdig. Hans Legeme var for svært og vilde været plumpt, hvis ikke hans mindste Bevægelser havde røbet et fuldkomment, om end langsomt udøvet Herredømme over det. Skuldrenes ualmindelige Bredde fik det lille Hoved til at synes endnu mindre. Hænder og Fødder var, som i Reglen hos de indfødte Yankeer, smaa og elegant formede.

Hr. Sherman fæstede sine lidt sløve, blaa Øjne paa den smukke Beriderske, der sendte ham et spørgende Smil.

Vil De ikke tage Plads? sagde hun og strakte sig i en Gyngestol, der bestod af et Jærnstativ og et tyrkisk Tæppe.

Han satte sig overfor hende.

Jeg venter, sagde hun, vippende Stolen tilbage, saa hun kunde glæde sig ved sine nydelige smaa Fødder i højrøde Sko og gennemhullede crêmefarvede Silkestrømper.

De kender mig ikke, begyndte han med en dyb, lidt hæs Stemme, stirrende paa hende uden Spor af Glimt i de store, lyse Øjne.

Nej, jeg har ikke den Ære. . . .

Det er mig, som har Musæet her nede paa Torvet sammen med Wilkie Holmes, De véd, det med Havfruen i Spiritus og Barnet uden Arme. Ja der er ogsaa et Faar med fem Ben og tre Øjne, men det gør slet ingen Lykke. Men ellers har vi haft ganske godt at bestille lige til at De kom, saa var det alt-sammen blæst væk, ikke en Kat, paa Ære, Ingen uden Dreng, som ikke kunde betale det hele og maatte gaa uden at faa den levende Albinos at se, ja for det er vores store Nummer, men den er i et separat Kabinet til ti Cent ekstra. Nej, De har ruineret os, ruineret os i Bund og Grund. Det

fembenede Faar døde i Gaar af Sult, naa det fik saa være, men vi andre . . .

Hans Stemme tabte sig i en hul Stønnen, der ligesom vedblev at mærkes gennem de stive Øjne. Hun saa' ikke paa dem, sad og kært tegnede med Blikket hans pragtfulde Skikkelse, der selv i denne siddende Stilling, med den ene Arm paa Bordet, den anden Haand støttet mod Knæet, var saa styrkemættet, saa kæmpesikker.

Hvad mener De? fo'r hun pludselig op, som vækket ved et Ryk.

Jeg vilde spørge Dem, om De ikke vilde rejse. De kan tjene meget mer end her i hvilken som helst af de store Byer, Frisco*) eller hvilken De ellers lyster; vi kan være glade ved at faa nogen til at se paa vores Havfrue og Barnet med de tre Arme her eller i Omaha; i de større Byer kender de Barnums Musæer og mange andre, der spiller vi straks fallit. Hvorfor vil De saa ødelægge det for os her? Hvorfor er De over Hovedet kommet til dette Hul?

Hun vidste det ikke, — Lune, vildt Indfald. Et Publikum af Jærnbaneanarbejdere og Guldgravere til Afveksling fra Chikagos og Filadelfias glacéhandskede og parfumerede — denne lille Variation i det dag-

*) Forkortelse af San Francisco.

lige én-to-tre var det vel egentlig, hun havde faaet Lyst til.

Naa saa De vil jage mig bort? sagde hun uden at svare paa hans direkte Spørgsmaal. Saa De vil jage mig bort?

Hun viftede sig stærkt og søgte at fange Sjælen i hans Blik, hans Øjes Øje, det, der møder og svarer ens egen Tanke; men det var der ikke, kunde i hvert Fald ikke findes.

Maaske jeg vil rejse, sagde hun, men . . . jeg er utilfreds med min nuværende Forretningsfører . . . vil De træde i hans Sted?

Han lettede Hovedet lidt, strakte Munden udad, det var Alt. Ingen Ord, ingen Overraskelse.

Forlang hvad De vil i Honorar.

Jeg kan ikke; jeg er bundet til Holmes, forpligtet for et halvt Aar.

Jeg betaler Alt, bryd Kontrakten straks i Dag.

Det er altsaa Deres Alvor?

Bestemt.

Hun havde rejst sig, stod nær ved ham; han saa' ned paa Gulvet.

Ja, det er meget godt, men Damer som De har mange Indfald, og i Morgen eller om otte Dage er De sagtens ked af mig og jager mig bort -- hvad saa?

De kan jo gifte Dem med mig.

Nu saa' han op, prøvende, men ikke overvældet forbavset.

Mener De det?

Ja vist, jeg synes om Dem, De er smuk.

Det siger man . . . ja, der er noget i det Forslag, De bliver paa den Maade i det mindste for en Tid bundet til mig . . . jeg kan gøre gode Forretninger med Dem . . . jeg tager imod det.

. . . Hallo, John*)! raabte Sherman en halv Times Tid senere over Gaden til en god bekendt, der spaserede forbi.

Hvad nyt?

Jeg skal giftes i Overmorgen.

Med hvem?

Miss Herodias.

Det var Satans!

IV.

Hun kom tilbage til New-York en Vinteraften, træt og dog hidset, efter at hun med stor Bekostning have løst sig fra Forbindelsen med en aandløs og kødtung Mand, der elskede hende, som han elskede den første den bedste Tøs fra Greene-

*) John bruges i Nord-Amerika til at kalde paa Folk med, ligegyldigt hvad den paagældende hedder.

Street*), og langt, langt fra brød sig saa meget om hende som om Kortene. For dem havde han Passion, men ogsaa kun for dem. Whisky holdt han nok af, Kvinder, Gud bevares, kunde man tage med, for Resten saa . . .

Hun skurede Tænderne sammen ved Tanken om ham.

I Hotellet fik hun straks en Vejviser. James Austin Morris var flyttet helt ud i Haarlem**), — godt, hun skulde finde ham.

Droskekusken piskede paa Hesten, de Smæk fik han betalt, vidste han.

Det sorte Menneskemyr, Vognene, Husene, gled forbi den hastende Kvinde som i en Taage, der gennemboredes af de gulrøde Løgter. Oppe i de øverste Vinduesrækker fulgte Maanelyset med, blaa-hvidt gnistrende i Ruderne. Menneskene og Vognene blev færre, hun rullede over Haarlemmerbroen, ud af den egenlige By. Ved Siden af Vejen strakte sig kæmpemæssige Stenflader, forhuggede Klippegrunde, overmalede med alenlange Bogstaver, der lyste hvidt og højrødt paa den sortbrune Grund i Maanens Skær.

Her var det: en lille brun Kottage i en Have med Jærngitter.

*) Berygtet Gade i New-York.

**) En Slags Forstad til New-York.

Kusken vilde staa af.

Nej, jeg skal nok selv! afværgede hun, bliv De bare her ved Vognen.

Hun rev i Klokkestrængen ved Laagen, to — tre Gange. Omsider kom en Tjener langsomt og forsigtigt, med en Lygte, hen over Grusgangen.

Hvem er det?

Jeg skal tale med Deres Herre, med Hr. Morris, øjeblikkelig.

Hendes Tone var saa lidenskabelig og voldsom, at han maatte lukke op. Hun fo'r forbi ham og op til Huset, ind gennem den aabne Entré. Ovenpaa lukkedes en Dør op, et Lysskær faldt ned over Trappen.

Hvem kommer her saa sent?

Jeg, Herodias.

De stod overfor hinanden. Han havde faaet Haaret graasprængt i de tre Aar siden sidst, hun syntes ham lidt mere vulgær, mindre dameagtig end tilforn.

Hvad vil De? Er der noget alvorligt paa Færde?

Han var gaaet baglænds ind i sin Stue, satte nu Lampen paa Bordet. Hun saa', at hans Haand rystede.

Jeg elsker Dem — De er den eneste gode og brave, . . . jeg var ond mod Dem den Gang, men nu . . .

Ja undskyld, Frøken, men . . . Han traadte et Skridt tilbage, saa' saa pludselig stift paa hende:

Jeg skal giftes om otte Dage — jeg venter at blive meget lykkelig.

— — Fra den Dag slog hun sig paa Drik.

En Mands Haab

*Love, Love, beautiful love,
 Man is a fool, if he falls in love . . .
 Amerikansk Sang.*

I.

Han gik rask hen over Marken, der med sit Flor af Rødbynker laa som blodoversvømmet i den dalende Sols skraa Straaler. Det begyndte at lufte ganske svagt, Naturen aandede op igen efter Sommerdagens stærke Varme. Inde i Skoven var det næsten køligt; den unge Mand stod et Øjeblik stille, aftog sin Straahat og tørrede Panden med Lømmetørklædet: saa godt som muligt vilde han dog se ud, naar han kom til sit Bestemmelsessted, der, hvor han ventedes. Saa gik han videre ad den bugtede Skovsti, hvor de affaldne Knophylstre og de mange Bøgeblomster laa og glinsede helt rødgyldent, naar Solen fik Lov for Træer og Buske at sende lidt Lys derind. En Fugl begyndte at trille og kvindre, smække og klukke et Sted i Nærheden. Det var var vel ingen Nattergal, men en Havesanger eller saadan en lignende Fyr, der har de fleste af hin

Berømtheds Stemmehidler og bruger dem omtrent lige saa godt; i hvert Fald kan den sagtens faa et Menneske sat i Stemning, naar dette Menneske er tre og tyve Aar og er paa Vejen til sin elskede.

Og netop i den Situation befandt den Mand sig, der nu med en svulmende Følelse af Livskraft, af Lykke og Evne til at magte alt det, han lystede, ilte gennem Skoven.

Der var en Have, som gik i et med Skoven, skilt fra denne kun ved et lavt Stengærde; her stansede Vandreren, saa' sig om og sprang saa over Gærdet. Der skimtedes noget brunt mellem Grenene, en Damekjole.

Kamilla, sagde han, det er mig.

Men hun svarede ikke. Han gik efter det brune, drejede om et Hjørne, og stod nu foran hende.

Hun havde et lille, lyst Ansigt med blaa Øjne og en Næse, der unægtelig tog sig bedre ud for fra end i Profil. Det Hele var noget uudviklet og for blødt mejslet, men frisk og virkelig barnligt var det; og denne Mund, der kunde smile, skjøndt den i Øjeblikket straktes fremad næsten som et surmulende Barns, var virkelig aldeles fortryllende.

Men hvad er der dog i Vejen, Kamilla? Er der nogen, der har gjort Dig Fortræd?

Hun hævede Øjnene fra Jorden, saa' et Sekund saa ærligt og ulykkeligt paa ham og sagde saa, rystende over hele Kroppen:

Vi maa sige hinanden Farvel. Jeg gifter mig.

Gifter Dig, . . . men er Du vanvittig . . .?!

Nej . . . aa nej! lad være med at se saa vred ud! aa hvis Du vidste, hvor jeg har maattet tvinge mig for at gaa her ned, det havde været meget lettere at skrive det, men jeg vilde ikke, Du skulde gaa forgæves . . . det blev bestemt i Dag, og nu har jeg sagt ja uigenkaldelig, jeg maatte for mine Brødres Skyld, for os allesammen. . . .

Hun kunde ikke faa Mere frem, stod atter med sænkede Øjne . . . aa bare hun dog var herfra, langt borte, hvor han ikke kunde naa hende!

Hvem er det, Du . . .?

Gehejmeraaden. . . .

Altsaa for Penge!

Det kom ikke højt eller hidsigt, men med en hæs, snærende Lyd, som sved igennem hele hendes Legem og Sjæl.

Hvor kan Du dog . . .? Aa lad os sige hinanden Farvel som Venner. . . .

Nej, Kamilla . . . (han greb begge hendes Hænder, tvingende hende ind mod sig) se mig ind i Øjnene og sig, om Du aldrig har holdt af mig, om Du da slet ikke i dette Øjeblik føler, at Du begaar det skændigste Forræderi, det afskyeligste . . . aa jeg vil ikke tale med Dig!

Han næsten slængte hende fra sig; hun vaklede og greb efter en Gren.

Farvel, og til Lykke som Gehejmeraadinde! raabte han, svingende Hatten, idet han gik bort.

Et Stykke inde i Skoven stod han stille, lænede sig mod et Træ — hvor dog alt hans Blod dansede og jog! Han stønnede som en, der har løbet meget langt.

Men det var jo umuligt, rent umuligt! Baade han og hun havde været vanvittige! Saadan rev man ikke Menneskeliv i Stumper og Stykker, uden videre, med et Par Ord! Han havde den ubrydeligste Ret til hende: om hende havde han jo formet alle sine Fremtidsplaner, bygget hvert Haabets straalende, knejsende Palads! Hun havde staaet for Enden af hver en Bane, han tænkte at vandre, staaet der i Solglans og vinket med Triumphens, Sejrens Fane. Intet uden for hende, med hende alt, til hendes Hæder og Fryd alt, hver en Smule.

Ja de havde været som Børn, der bliver uenige over noget, de egenlig godt véd ingen Ting er, og som lige bag efter begynder at spekulere paa et Middel til atter at blive forsonede. Han maatte strax have fat i hende!

Han ilte tilbage, men hun var ikke i Haven. Helt op foran Huset turde han ikke gaa, saa kunde Tanten gjerne se ham, . . . men han maatte dog have Besked!

Der gik en Mand og slog Græs under Æbletræerne: det var jo Anders, som ogsaa kom der

hjemme, — ham turde den unge Mand godt tale til.

Aa, Anders!

Manden vendte sig og lettede paa Hatten, da han genkendte Kandidat Johnsen.

Er det ikke Fru Springborgs Have?

Jo.

Saa er jeg skam kommen paa gal Vej, jeg gik herind fra Skoven uden at lægge videre Mærke til det. . . . De skal ikke tale om, at De har set mig her, det er saa flovt . . . men sig mig, er her fremmede i denne Tid? Jeg syntes, der var Damer med Fruen i Vognen igaar, som jeg ikke kendte . . . og en ældre Herre. . . .

Ja, det har vel været Fruens Niecer og saa denne hersens Gehejmeraad, som skal giftes med Frøken Kamilla. . . .

Naa, ja jeg tænkte det nok, . . . Farvel!

Det var altsaa sandt! Seglet var sat, det Segl, der ikke kunde brydes. Den unge Mand tænkte paa, medens han gik hjemad, hvor megen Glæde, hvor mange skønne Planer denne Aften havde myrdet: og han fik pludselig en Fornemmelse af, at den pessimistiske Livsanskuelse, som han hidtil havde bekendt sig til for at gøre sig interessant og være med, men som aldrig var kommet længer ind i ham end paa hans Læber, den var maaske i Grunden den eneste rette og sande; ja visselig, det var den.

II.

Ejler Johnsen sad i sit lille Værelse i Kristianssted paa St. Croix. Han var lige blevet færdig med Læsningen af et Brev hjemme fra, der blandt Andet meddelte ham, at Gehejmerraad Bjerring nylig var død. Hans Enke, hed det videre, er alvorlig, men ser for Resten sund og rask ud, saadan ligefrem græmme sig ihjæl over at være blevet fri gør hun vist ikke.

Denne Efterretning havde vakt mange Tanker hos den Mand, som en Gang elskede Kamilla Bjerring og for hendes Skyld havde taget en Plads paa den anden Side Jordkloden. I de seks Aar, der var gaaet siden hans Afrejse fra Danmark, havde han forandret sig en Del. Man værner sig til alt, ogsaa til ulykkelig Kærlighed. Den kan endog efter Haanden blive noget lignende som disse Saar, gamle militære spaserer om med: de værker ganske vist lidt Foraar og Efteraar, men i Grunden vilde deres Bærere dog nødig undvære dem; de er et Pant paa, at man har været med i Livet, de vækker mange Minder, og de klæder ikke ilde, giver under Tiden Anledning til et interessant Suk og en Fortælling, som stedse finder opmærksomme Tilhørere. Ejlers Saar værkede ganske vist, saa ofte Kamillas Navn kom for i et Brev fra Danmark; men nu havde alt en Stund denne Værken ikke været synderlig stærk eller langvarig, og der

maatte en Efterretning til som den om Gemalens Død for ret at faa Hjærtet til at slaa i den gamle Takt igen.

Den unge Mand havde allerede længe tænkt paa Kamilla kun med Venlighed. Han havde efter Haanden faaet Overblik baade over hende og sig selv og maatte indrømme, at hun, den uudviklede, uerfarne, hvem han jo dog aldrig ligefrem havde talt om Elskov og Giftermaal til, hun havde været om-trent nødt til at tage denne gamle, rige Mand, som kunde drage hende selv og hendes Familie ud af Trangen, og som alle hendes Omgivelser gjorde deres bedste for at faa hende til at ægte.

Hun og Ejler havde kendt hinanden som Børn, var saa blevet skilte og havde først genset hinanden ved et Sommerbal paa Landet lige efter, at Ejler var blevet juridisk Kandidat. De havde danset og talt meget sammen, mødtes senere næsten daglig, først som af et Tilfælde, senere efter Aftale, snart i Haven, snart i Skoven, talende i Timevis om ingen Ting: i hvert Fald det, hun sagde, var kun lidet værdifuldt, hun var et Barn, som havde lært lidet af Bøgerne og intet set af Livet, — men han var nu engang glad ved bare at se disse rene blaa Øjne rettede mod sig, føle denne simple Kjoles Folder strejfe sin Fod eller Arm, lytte til denne tynde, blide og ligesom stedse lidt forbavsede Stemme, der

aldrig havde en skærende Lyd, aldrig en kold eller haanende Tone . . .

Og som noget, der fulgte af sig selv, og ingen videre Erklæring behøvede, havde han betragtet det, at de to nu var sluttet sammen for bestandig, bestemte paa at dele Livet med hinanden . . .

Saa en Aften, hen imod Solnedgang, i det skønneste Sommervejr, var den mest uventede og smertende Afgørelse brudt ind, vinterkold og isnende.

Men sikkert havde hun i Grunden ingen Skyld heri. Og sikkert elskede hun ham endnu, — det maatte hun jo gøre. Netop under Ægteskabet med den gamle gnavne Mand maatte det være blevet hende klart, hvad virkelig Kærlighed vilde sige. Hun havde upaatvivlelig udviklet sig meget i disse Aar, og naar han kom hjem, vilde han træffe en moden Kvinde med fuld Forstaaelse af ham og hans Færd. Hun havde ofte og med Deltagelse spurgt til ham, det vidste han.

Naar han nu kom hjem, — ja men endnu kunde det ikke ske. Han kunde ikke bryde op herfra saadan lige med et; desuden, netop nu gik hans Forretninger saa glimrende som ingen Sinde tilforn. I Løbet af et Aar eller saa, vilde han have lagt saa Meget til det, han alt havde sparet sammen, at han ikke kom ganske tomhændet hjem til den rige Brud, og han vilde jo ogsaa i den Tid avancere og faa højere Gage. Saa tog han Orlov paa et halvt Aar,

rejste hjem, giftede sig med Kamilla, førte hende hertil eller blev i Danmark, ganske som hun vilde.

Han blev altsaa foreløbig paa St. Croix og søgte at skaffe sig endnu fler af de Forretninger, han drev udenfor sit faste Erhverv i Regeringens Tjeneste. Alt syntes at strømme til ham, Lykken var pludselig blevet hans trofaste Ledsagerinde: og som tilforn stod nu atter Kamilla ved Enden af Vejen, i Straaleglans og med en Fane.

III.

Hvor den Følelse er forunderlig, der griber en, naar man efter lang Tids Forløb atter gaar gennem den By, hvor man tilforn har færdedes meget, stansende uden for de Huse, som ens venner og bekjendte bor i, hilsende atter de Steder, der saa ens ungdommelige Fryd, var udeltagende Vidner til ens ofte saare barnagtige, men derfor ikke ganske lette Sorg og Græmmelse. Man har en Fornemmelse som om man stod over det Liv, der nu rører sig her, kunde dømme det hele med Lethed — ganske simpelt, fordi man nu er helt uden for det, ikke hænger ved det med alle Vanens fine og seje Traade. Og saa dertil denne Tanke: hvis Du gik dér ind eller dér ind eller dér! hvad der saa vilde ske, al den Overraskelse, man vilde fremkalde, den Glæde,

den Vrede! Maaske er alt det kun en Fornemmelse, maaske synes man sig selv i slige Øjeblikke altfor betydelig, og vistnok vilde det falde en hel Del anderledes ud, end man tænker sig, om man gjorde Forsøget og traadte frem blandt disse Mennesker, ... men man føler og fornemmer nu en Gang saadan og har en vis pirrende Tilfredsstillelse derved.

Ejler følte dette, da han, ankommen hen imod Klokken ni med Dampskibet fra England, gik gennem Københavns Gader. Denne By tilhørte ham, syntes han. Ingen traadte saa fast paa disse Sten, ingen bar sit Hoved saa stolt forbi disse høje Huse som han. Der var de hundrede Steder, han vilde se igen nu straks samme Aften; men aller først maatte han dog hen uden for det Hus, hvor Kamilla boede. Han fandt Gaden og Numeret i en Vejviser og skyndte sig til Stedet. Det var i Amaliegade, et højt graat Hus, hvis første Sal den unge Enke beboede. Et Par Vinduer var oplyste, hun var altsaa hjemme. Kunde han ikke løbe derop med det samme! Nej, det var dog ikke værd, han maatte hellere først skrive; ja det vilde han gøre, straks nu vilde han gaa hjem og sætte sig til det! Han skyndte sig tilbage til Hotellet og fik oppe paa sit Værelse Papir og Pen frem. Hvordan skulde han nu begynde: »Kære Frue!« . . .? Nej vist ikke, »Kære Kamilla!« maatte der staa! Og hvad saa? Om han skrev et Digt? Ethvert Menneske bliver

Digter én Gang i sit Liv, havde en eller anden sagt: nu maatte det da absolut være hans Tur! Ottaverim, saadan rigtig klangfuldt rullende Vers . . . han syntes, det hele surrede og tonede i hans Hoved, det maatte let kunne faas frem . . . Men han fik det ikke frem, ingen Ting andet end Trivialiteter blev det — han kastede Pennen. Han maatte dog helst gaa op og tale med hende straks i Morgen, det Skriverseri var ingen Nytte til!

Men hvad skulde han gøre med sig selv i denne lange Aftenstund, — sove kunde han dog ikke. Gaa hen paa en Kafé? Fy nej! det var utaaleligt . . . Pludselig slog en Tanke ham: lige her ved boede Fru Schneider, en Enke, han i sin Tid var kommet hyppig hos og havde sat megen Pris paa. Det var en af disse Kvinder, der gennem Ægteskabet har faaet Alderdommens Erfaring uden at tabe Ungdommens Livlighed, som har holdt sig friske mærkværdigt længe baade i det ydre og det indre og som ikke finder det under deres Værdighed at vise dette, blandt andet ogsaa i deres Toiletter. Fru Schneider var aldrig latterlig ungdommeligt paaklædt, men ganske vist heller ingen Sinde som en Matrone. Hun havde den Fordel at være baade smuk og forstandig, og dette tilgav de unge Damer hende kun vanskeligt, ofte slet ikke; Mændene derimod var hende meget hengivne derfor. Man havde ikke al Tid skaanet hendes Rygte, men de, der kendte hende,

vidste, at Bagtalelsen svævede i Luften om hende uden at kunne finde den mindste virkelige lille Hage at hænge sig fast ved.

Til hende vilde Ejler gaa, han vidste fra gammel Tid, at hun gerne modtog sine Venner om Aftenen efter Te. Klokken var rigtignok næsten ti, da han ringede paa hos hende, men han stode paa, at hun vilde tilgive ham den sene Visit, og han fejlede ikke. Hendes Ansigt tændtes af et glad Smil, da hun saa ham, og med Kjolen raslende om sig gik hun et Par Skridt hen over Gulvet, strækkende Haanden ud mod ham:

God Aften, kære Johnsen, nej dog, hvor det er morsomt at se Dem! Er De kommet lige nu fra Vestindien?

Lige direkte — over England . . . men kommer jeg ikke til Ulejlighed?

Nej aldeles ikke — jeg er ene, som De ser. Sæt Dem her og lad mig saa høre en hel Mængde om Dem og om Vestindien.

De var snart i en ivrig Samtale; men Fru Schneiders geografiske Kundskaber fik den Aften ikke den ønskede Forøgelse med Hensyn til Vestindien. Ejler sprang tværs igennem al Vedtægt og sagde, da han havde besvaret et Par af Fruens Spørgsmaal:

Ja undskyld, men maa jeg ikke vente med det til en anden Gang, og vil ikke hellere De fortælle

mig lidt om Fru Bjerring? jeg véd, De omgaas hende.

Hun saa' stift og med et lille bitte Smil paa ham: Naa det er derfor, De er taget den lange Vej, — ja ja.

Og saa fortalte hun. Fortalte, hvorledes Kamilla først under sit Ægteskab havde været nær ved at fortvivle: Manden var gnaven og i Grunden simpel i Tankegang og Vaner, — men saa for to Aar siden under et Ophold i Genève døde den lille Pige, hun havde bragt til Verden i sit Ægteskabs første Aar, og ved den Lejlighed kom hun i med en reformert Præst, der hurtig fik stor Indflydelse paa hende. Hendes Liv havde ligget meningsløst for hende, hun havde syntes sig selv et Offerlam, man plukkede Ulden af, endnu mens det levede, og der var endda Ingen, der fik nogen synderlig Glæde af den Uld, mens hun selv laa og sukkede og var stedt i Pine. Denne Præst viste hende nu, at tværtimod maatte hun prise sig uendelig benaadet ved at have faaet Evnen til at udrette saa meget for sig selv og Andre, ja for sig selv først og fremmest, thi ved intet voksede hun mer i Aand og Sandhed end ved at arbejde for at gøre sin Mand tilfreds med Livet og for at de Penge, hun nu havde mellem Hænder, kunde komme den lidende Menneskehed til Gode, lindre dens Nød, stille dens Sult, lægge Balsam paa dens Saar. Hans Tale slog ned i hende og bar Frugt, sagde Fru

Schneider; Manden var der ganske vist ikke Meget at stille op med: men da han et Aars Tid efter Barnet var saa fornuftig ogsaa at dø, udtalte han dog i sit sidste Øjeblik, at Kamilla havde været en Engel imod ham. Og fra den Stund levede den unge Kone alene for Religionen og Menneskekærligheden.

. . . Hun har oprettet en Skole, sagde Fruen, hvori hun selv underviser flere Timer daglig, hun giver Penge til alt muligt, som hendes Præst anbefaler hende — ja det er sandt, jeg glemte at sige Dem, at nu er Pastor Møller hendes Skriftefader, men hun korresponderer stadig med ham i Schwejz, — hun gaar selv rundt i Fattigkvartererne, holder Forsamlinger i sit Hjem, opdrager Tjenestepiger . . . ja det er utroligt, alt det hun kan overkomme.

Han sagde intet, slet intet. Blev ved at sidde sammensunken i den lave Lænestol, med Hænderne slapt i Skødet. Der var en lang Tavshed, en saadan Tavshed, som man er angst for at bryde.

Omsider gjorde Fruen dog det:

Er De syg?

Nej, men jeg sidder og tænker paa, at jeg gør nok bedst i at rejse tilbage til St. Croix igen snarest muligt.

Hun forstod med Kvindens hurtige Divinations-evne pludselig alt:

Det var altsaa det eneste, De vilde her hjemme . . . ja oprigtig talt, det tror jeg ogsaa, De maa

opgive. Hun er ikke mere noget for Dem — om hun nogen Sinde har været det.

Nej, han følte det, havde følt det stedse klarere under den lange Fortælling om hende, hun var intet for ham nu . . . eller snarere, det var ham, som intet var for hende, han, Materialisten, Egoisten, Manden med intet Formaal, ingen ledende Idé . . ! og selv om han havde haft nogen saadan, det vilde lidet have frugtet, hvis den ikke havde været netop ogsaa hendes! Han forstod nu, saa' det saa klart, at netop kun paa denne Maade, som det nu var sket, kunde hun være blevet til noget mer end en elskværdig Dukke. Hun maatte ledes af en stærk Haand i en bestemt Retning, have et bestemt, haandgribeligt Maal for Øje og et strængt Arbejde at gjøre hver Dag. Havde han i sin Tid været stærk og myndig nok til det, saa havde det kunnet blive ham, som førte hende efter egen Lyst og Tykke — nu var det ikke sket, og mon det var at beklage? En Stemme hviskede ganske sagte til ham, at større og skønnere end hendes Liv nu var, kunde det aldrig være blevet under hans Ledelse, neppe nok, nej sikkert ikke saa skønt og stort. Og han kunde ikke, burde under ingen Betingelse bringe den ringeste Forstyrrelse ind i denne Tilværelse: det var hans Pligt, saa sandt han elskede hende endnu højere end nogen Sinde, at tage den Sten langt bort, han havde været lige ved

at kaste for hendes Fod. Hun maatte ingen Sindre mere snuble.

Han rejste sig.

Farvel igen, Frue, Farvel og Tak!

Hun kunde ikke sige Noget, stod og trykkede hans Haand, medens Taarerne trillede ned ad hendes Kinder.

Han tog Haanden til sig og gik.

*

*

*

Kamilla fik dog at vide, at Ejler havde været i samme By som hun og var rejst bort igen, Morgen efter han var kommet. Det var hende ikke muligt at tage denne Efterretning helt roligt, et Par Dage var hun adspredt og sukkede ofte, og bestandig fra den Stund har hun haft en Følelse af Tomhed, af, at noget stort og væsenligt et Sted er revet ud af hendes Liv, og det skønt hun ser alt omkring sig ganske som det var, før Ejler kom tilbage, og hun tilforn aldrig havde vidst, at hendes Liv rummede mere og andet end alt dette, som hun kan se med sine Øjne og røre med sine Hænder. Men der er saa meget, man først erfarer, naar det er for silde.

Thomas Harrigan

I.

Det var vel bekendt i hele Byen, at Tom Harrigan, Dyrehandleren paa Hjørnet af Canal- og Grand-Street, havde taget Del i flere store Røverier og lignende Forbrydelser, den Tid han var ung. Men i et Land, hvor Held og Snuhed skattes langt højere end Redelighed og Dyd, forarges man kun sjældent over, at en Forbryder er undsluppet Retfærdigheden, især naar det er sket for rum Tid siden og langt borte. Hvad vedkom det de gode Beboere af den rask fremvoksende By i Iowa, som nu husede Tom Harrigan, at denne Gentleman i sin Tid under Brødrene Jesse og Frank James' Anførsel havde udfoldet en for bemidlede rejsende højst generende Virksomhedovre i Missouri? Naar Jesse faktisk kunde gælde for Missouris populæreste Mand, turde Iowa godt være bekendt at lade Tom i Fred.

Der havde ej en Gang været noget i Vejen for, at Dyrehandleren kunde være blevet en velset og agtet Personlighed i Staden, hvis ikke hans mutte, menneskesky Væsen havde sat en Mur mellem ham og Omverdenen. Kun yderst sjældent var han selv

i Butiken, ude mellem de mange graabrune Egern, der snurrede rundt i deres Hjul, saa man fik ondt deraf, de blanke Katte, Papegøjerne med alle de leende Farver og de hæse Skrig, Skildpadderne og de søvnige smaa Krokodiller i de langagtige Glas-kasser. Kunderne betjentes af en ung Fyr, som kun i Nødstilfælde gik ind i Stuen bagved for at spørge Harrigan til Raads. Om Aftenen gik denne Hjælper hjem til sin egen Bolig, og naar da Harrigan lukkede Døren efter ham og gik tilbage til sin Stue, havde han ofte den hele Dag ikke vekslet et Ord med noget Menneske.

Denne Afsondrethed, denne Holden sig selv for nok og Ligegyldighed for Medborgerne vilde sagtens overalt have sat ondt Blod ude omkring; men særlig i et saa gennemdemokratisk Samfund som det, Harrigan levede i, taalte man sligt kun med Uvilje. Desuden var Byen i de senere Aar blevet Sædet for en stærk religiøs Bevægelse i metodistisk Retning, som snart opslugte langt over Halvdelen af dens Befolkning. Der gjordes et Forsøg med ogsaa at omvende den forhenværende Bandit; men han erklærede kort og godt, at hans Sjælstilstand tilfredsstillede ham selv i aller højeste Grad, og enten han stod paa det første eller det fjerde Stadium*) eller

*) De forskellige Stadier i Omvendelsen og Genfødselen spiller en stor Rolle i Metodisternes Lære.

paa slet intet, var ham aldeles ligegyldigt. En lovlig ufin Opfordring til at forsøge sig med Krokodillerne jog til Slut Missionæren fuldstændig paa Flugt. Han kom ingen Sinde igen, og fra den Stund havde hele Byens metodistiske Befolkning sat Tom Harrigan i Ban.

Det hjalp ikke, at en og anden, som for Tidsfordriv eller af Trang til at være aparte tog Dyrehandleren i Forsvar, pegede paa det eneste lysende Punkt i hans Tilværelse: hans Kærlighed til sin Broderdatter. Nægtes kunde det ikke, at Harrigan elskede denne unge Kvinde som sit eget Barn. Hun, der tidlig var blevet forældreløs, havde femten Aar gammel ægtet en smuk Tømrersvend, der havde bredt Bryst og kraftige Arme nok til at komme frem i Livet. Men den kønne Fyr foretrak Whisky-Bar'en for Arbejdspladsen, og hans Kone og tre Børn vilde have lidt haard Nød, om ikke Onkel Tom havde spædt til hver Aften alt det, han paa nogen Maade kunde undvære af Dagens Fortjeneste. Det skulde i Sandhed være gaaet saare slet med Salget af Egern og Angora-Katte, naar Harrigan en Aften ikke enten sendte sin Hjælper over til Tømrerens med nogle Sølvmonter eller selv kom haltende paa sit stive Ben og blev staaende et Par Minuter ved den aabne Dør, seende med et svagt Smil ind paa de legende Børn, dem han dog altid mildt viste fra sig, naar de prøvede paa at komme i nærmere Berøring med ham.

Saa spurgte han Matilde, den unge Kone, hvordan hun levede, nikkede til hende og humpede hjem. Disse Smaature var hans eneste Adspredelse; alligevel foretog han dem kun sjældent, ti ofte, altfor ofte, laa Matildes Mand hjemme og drev, og ham hadede Tom Harrigan.

Ude i Byen nægtede man ikke disse Fakta, men de kunde ikke mildne den almindelige Dom over Dyrehandleren: en gammel, gnaven Slubbert, som hans egne Krokodiller gerne kunde æde op en Dag, uden at Byen vilde tabe noget derved.

II.

En Gang blev Tom Harrigan alvorlig syg og laa længe og droges med Døden, men fik dog Overtaget og kom en Dag atter paa Benene. Det mærkedes efter denne Tid af en og anden blandt hans Kunder, at der var foregaaet en Forandring med ham. Han opholdt sig nu hyppigere i Butiken, gav sig under Tiden, kejtet og nølende, i Snak med Folk, det var, som havde han tabt sit gamle Fodfæste i Menneskeskyhed og Isolerthed og søgte nu et nyt paa anden Grund, hvor han kunde støtte sig til de tusend Baand, som knytter Mennesker sammen. Men hvem har vel Blik og Hjærte for en gammel Dyrehandlers Trang og Higen? Der kom intet ud deraf; endog

med Butikshjælperen havde Harrigan fordærvet det ved sin aarlange Tværhed og Ordknaphed, saa han fik sidde ene nu som før.

Sagen var, i de lange, smertepinte Nætter, uden Søvn og Hvile, bare stirrende med stive Øjne ud i det halvmørke Rum, havde han følt krybe ind over sig en Rædsel, han ikke mægtede at vælte af sig: Rædslen for en afmægtig, af Sygelighed opfyldt Alderdom, som ikke en vilde mildne og lyse lidt op i. Den Stund var kommet, hvor han stod stille og saa' sig om efter de Kammerater, han saa længe havde følt sig stolt ved at kunne undvære. Men ingen meldte sig, kun fremmede kolde Ansigter stirrede ham ligegyldig i Møde.

Da kom en Dag en Mand ind i Butiken. Stor, bredskuldret, med en underlig gennemsigtig Hudfarve og smalle hvide Hænder, som ikke ret harmonerede med det kraftige Legeme. De store Øjne havde et usikkert Blik, og syntes de end som oftest brune, saa var der Tider, hvor de kunde skinne med en sælsom, falsk grøn Glans. Dragten var sort, med et gejstligt Anstrøg, og Manden navngav sig da ogsaa straks som Pastor Saunders.

Jeg er kommen her til Byen for otte Dage siden, sagde han, og bor henne i Proctor-Street; gift er jeg ikke, og saa vilde jeg gjerne have mig et lille Egern eller maaske en Papegøje til Selskab.

Harrigan viste sin ny Kunde en ganske usæd-

vanlig Opmærksomhed og kom snart i livlig Samtale med ham, alt medens han staaende paa en Stol rakte ham det ene Bur efter det andet ned, for at Præsten kunde vælge sig, hvad han syntes bedst om. Da omsider en graa og højrød Papegøje var blevet udset til at oplive den gejstlige Boligs Ensomhed, kom det ganske naturligt, at Harrigan bød Præsten ind i sit Kontor at smage en superb Madeira. Og da de to Mænd sad overfor hinanden ved det læderbetrukne Bord med den brune Vin i Glassene foran sig, begyndte Harrigan straks:

De sagde, De var ensom, Hr. Pastor; det er jeg ogsaa, tro mig, det er drøjt at holde ud, naar man først har naaet min Alder.

Den anden mente, han var dog vel ikke saa meget gammel endda.

To og treds, aa nej, saadan nogen høj Alder er det jo heller ikke; men naar man har oplevet det, som jeg . . .

Venligt, med en indsmigrende Klang i Stemmen spurgte Præsten Tom Harrigan, om han virkelig havde gaaet saa meget igennem.

Ja, det havde han da. Forældrene, de var døde saa grumme tidlig, dem huskede han knap, men saa havde han haft en ældre Broder, det var et mageløst Menneske. Desværre er han ogsaa død for en Del Aar siden, og jeg saa' ham i det hele kun en eneste Gang i mit Liv, han var nemlig

adopteret af en Onkel ovre i San Francisco. Men han sendte tit Penge til de Folk, jeg blev opdraget hos, og endelig en Gang kom han paa en Forretningsrejse ogsaa gennem den By, hvor vi boede, og tog ind til os. Det glemmer jeg aldrig, aa, sikken et Menneske!

Hvad gjorde han da, hvad sagde han til Dem?

Han pryglede mig først saa ganske voldsomt igennem — aldrig før eller siden har jeg faaet saadanne Prygl. For jeg skal sige Dem, de Folk, jeg var hos, de forstod slet ikke at tage en Dreng som mig. De slog mig aldrig, men de var strængt metodistiske og slæbte mig med til alle deres gudelige Møder, og vel de tyve Gange om Dagen maatte jeg staa ved Pianoet, medens Konen spillede, og synge med: *„Yes, we'll gather on the river, the holy, holy, holy river“* (*), ja De kan se, jeg kan de forbandede Ord endnu, de er da ogsaa blevet saadan hylet ind i mig, og saa holdt baade Mand og Kone Taler til mig fra Morgen til Aften og hærpede paa mig ved enhver Lejlighed. Men jeg skulde slet ikke have været taget paa den Maade. Ser De, Hr. Pastor, Prygl en Gang imellem, og det til Gavns, men saa for Resten Venlighed og Stolen paa, at Vorherre og Barnets egen Natur nok ordner

*) »Ja, vi vil samles paa Floden, den hellige Flod« — en bekendt amerikansk Metodist-Salme.

det andet, det skulde nu være min Metode, hvis jeg ellers havde Børn; men denne evige Præken og Moraliseringen, den hjælper ikke det ringeste, man skal ikke ræsonnere med Børn, de er ligesom Negere, de vil have kort Proces. Nej, min Broder Albert, han forstod det. Som sagt, først pryglede han mig ordenligt, saa sagde han saadan en halv Snes bestemte Ord om, at den Slags Uartigheder, som han havde grebet mig i, var af de aller værste, og saa ovenpaa alt det var vi de bedste Venner af Verden; han gik hen med mig til Legepladsen og lærte mig og mine Kammerater en ny Maade at spille Cricket paa. Og da han næste Morgen rejste, fulgte alle vi Drengene ham til Banegaarden og raabte Hurra, da Toget begyndte at gaa. Men saa var jeg igen under mine Plejeforældres Præke-Douche, og den gjorde ikke godt, nej slet ikke, Hr. Pastor.

Den gamle henhældt i dybe Tanker, fo'r saa pludselig op og sagde:

Jeg har været et slet Menneske, Hr. Pastor, et meget slet. De vil høre en Hoben ondt om mig ude i Byen, og desværre, det vil ikke alt være Usandhed; men jeg beder Dem, tro ikke derfor, at der ikke er noget godt i mig, eller (han blev forlegen og stammede) . . . der er i hvert Fald noget, som gerne vilde være godt.

Jeg tror det, sagde Præsten, rejsende sig og gribende den andens Haand, og det saa meget

mere, som jeg selv har været langt henne paa de gale Veje . . . men jeg véd, der er Naade for hver den, som ret af Hjærtet raaber derefter.

Saa gik han.

III.

Pastor Saunders var tidlig bleven faderløs, og Moderen havde da forkælet ham over alle Grænser. Alt skulde den Dreng have, og hans Fordringer voksede Dag for Dag. Som en ung, køn, stor Lemmedasker paa en seksten-syitten Aar vilde han intet bestille, drev omkring paa Knejper med al Slags Pak, drak og havde Fruentimmer-Sjov. Saa døde Moderen, han kom i dyb Gæld og bitter Elendighed, fattig og forsulten gik han om og gjorde hist og her lidt Daglejerarbejde. Da kom en berømt Opvækkelsesprædikant til Byen, og blandt dem, hans Ord slog ned i og tændte, var unge Saunders. Han bankede paa endnu samme Dags Aften hos Prædikanten, kastede sig ned for ham og bad ham under stærk Hulken at tage sig af ham, føre ham til Kristus.

Jeg vil være Deres Tjener, Deres Slave, børste Deres Sko og gøre alt, hvad De paalægger mig, naar kun De vil taale mig om Dem og ikke slippe mig.

Prædikanten var ikke uvant med at behandle slige Omvendelsestilfælde; han talte en Times Tid

alvorligt med det unge Menneske og fik ham saa sendt til en anden By, til en Snedker, en brav, troende Mand, hvor Saunders nu i et Par Aar lagde sig efter Snedkerprofessionen. Men samtidig begyndte han af og til at lade sig høre ved religiøse Møder, og omsider en skønne Dag drog han bort fra Høvlebænken med en anden ung trosgreben Mand; de tvende vilde nu præke Evangeliet. Efter mange Omvekslinger var saa Saunders, i en Alder af tredve Aar, blevet kaldet til at øve Præstegærringen hos en lille, ikke-metodistisk Menighed i den By, hvor Tom Harrigan solgte Aber og Egern.

Alt dette erfo'r Dyrehandleren snart under det fortrolige Samkvem, som kom i Stand mellem ham og den unge Præst. Men hvad han ikke fik at vide, det var, at de gamle Drifter og Laster havde slaaet for dybt Rod i Saunders til saadan uden videre at lade sig udrydde, og at ikke saa helt sjældent endda kunde Præsten baade have haarde Kampe og bukke under i dem. Dette blev foreløbig en godt bevaret Hemmelighed.

IV.

For den menneskefjendske Dyrehandler, som nu endelig havde fundet en at lukke sig op til, blev Pastor Saunders snart en Skriftefader, en Apostel og mer end det: et levendegjort Ideal af Fasthed og

Renhed, en Klippe, den pinte Mand kunde bære alle sine Sorger, sine nagende Smerter hen til og kaste dem paa. Under denne Præsts Forkyndelse hvilede Tom Harrigan ud som under en skyggende Palme, der havde rejst sig op for ham, bedst som han troede at vanke om i en endeløs Ørken.

V.

Saa var det en Morgen, at det Rygte løb gennem Byen, Pastor Saunders var blevet myrdet. Snart var det intet Rygte mere; man nævnede Huset og den Familie, inden hvis Vægge den rædselsfulde Daad var øvet.

Og i Løbet af en Time var der sort af stimende Mennesker udenfor det Hus, hvor Matilde, Dyrehandlerens Niece, boede med sin Mand Tømrersvenden.

Der inde laa paa Bordet Pastor Saunders' stivnede Lig, endnu med Ansigtet overgydt af Blodet fra et stort Saar i Panden.

Her, i Matildes Dagligstue, var Forbrydelsen sket Aftenen i Forvejen. Manden havde været paa en Knejspe, og Børnene i Seng. Den unge Kone te'de sig som halvt afsindig, men fik dog dét fortalt, at hun havde siddet i Samtale med Præsten i Tusmørket, da en hende ukendt Mand var traadt ind, havde udskældt Saunders og slaaet ham i Panden

med en Stok, hvorpaa han var undløbet. Hun var besvimet, dengang Slaget faldt, og saaledes havde ogsaa hendes Mand fundet hende, da han omsider, halvfuld, kom til sit Hjem.

Et Mord eller Drab var intet absolut uvant i denne By; men her, hvor Havesyge ikke kunde være Grunden, og hvor ingen vidste noget om, at den myrdede havde haft Fjender, gjorde Begivenheden dog et stærkt Indtryk. Alle, selv de ivrigste Metodister, der ikke havde yndet den saa ynkelig omkomne Præsts Forkyndelse, var nu fyldte af Forbitrelse mod hans Banemand.

Og saa kom, hen ad Aften, en Mand gaaende fra en Skov udenfor Byen, hvor han havde vanket om den hele Dag. Lige op til Sheriffen gik han, meldende sig som den, der havde dræbt Pastor Saunders.

Denne Mand var Tom Harrigan, Dyrehandleren.

VI.

Til Øvrigheden havde Morderen sagt, at han og Præsten længe havde været uenige om nogle Penge, Harrigan skulde have for en Abe, og at de, den Dag Forbrydelsen skete, havde haft en bitter Ordstrid, som var endt med Skilsmisse i Uvenskab. Dyrehandleren var tilfældig kommen hen til sin Niece, havde ved det uventede Syn af Præsten følt

sig grebet af en Hadets og Vredens Rus, og saa var det gaaet, som det gik. Det maatte undre, at Matilde ikke havde genkendt sin Onkel; men man skrev dette paa Tusmørkets Regning, og det Hele var jo desuden gaaet saa hurtigt.

Dyrehandleren blev da ført i Fængsel, og det blev tilstaaet ham at tale i Enrum med sin Broderdatter.

Hun kom, tøvende og med nedslagne Blikke. Døren blev trukket til bag ved hende; hun blev staaende paa samme Plet, lige ved Tærskelen, ikke vovende at se paa sin Onkel, som sad henne ved Vinduet.

Han rejste sig ikke, sad bare et Øjeblik og betragtede hende med Alvor, saa sagde han:

Matilde, svar mig ærligt, *var* det første Gang, at han kyssede Dig, eller . . . har der længe været saadan . . . saadan noget imellem Jer?

Ikke en Lyd kom fra hende, skønt hun bevægede Læberne.

Svar mig nu!

Klangen i hans Stemme var tvingende.

Det var . . . anden Gang. Første Gang var for over en Maaned siden, en Dag, jeg bøjede mig over mine Blomster, da . . . kyssede han mig pludselig i Nakken. Den Gang baade græd og jamrede han, og han tiggede mig om ikke at fortælle det til nogen.

Du elskede ham?

Herpaa fik han intet Svar, men hun vedblev:

Saa den Aften sad han ved Siden af mig i Sofaen, — ja først sad han paa en Stol, men jeg bad ham komme nærmere . . .

Du bad ham! Matilde!

Han satte sig ved Siden af mig, lidt efter tog han min Haand, og saa . . . saa havde jeg ingen Magt mer over mig.

Nej, det véd jeg.

Der var kvalfuld Stilhed nogle Minuter inde i det høje, lyse Rum med de perlemalede Vægge, hvis Ensformighed kun et Litografi af Kristi Korsfæstelse brød. Saa tog Harrigan til Orde:

Du véd slet ikke, Du kan ikke vide, hvad Du og han har gjort imod mig. At jeg ikke gik fra Forstanden i det Øjeblik, da alt styrtede sammen, hvad jeg havde bygget paa og troet paa og set op til, — det begriber jeg ikke. Du, som er Datter af min eneste Broder, det bedste Menneske, denne Jord har baaret, og han Præsten, som jeg tro'de var saadan omtrent en Engel, . . .

Atter overvældede Tankerne og Bevægelsen ham En Stund stirrede han ud for sig, — saa:

Alligevel, kanske det er Guds Vilje saadan . . . jeg var vel lige ved at sætte et Menneske over ham selv. Og saa er der en anden Ting, og den skal Du mærke Dig, Matilde. Det kan være meget godt

med den indvortes Anger og alt dette her i Tankerne, men naar man har saa mange Synder paa sin Samvittighed som jeg, saa er det ikke nok paa den Maade, man maa ogsaa gøre Bod saadan hvad jeg vilde kalde i det udvendige. Retfærdighed, min Pige, er en god Ting, og Du kan tro, det er slet ikke Vorherre med, at der gaar saadan en syndig Hoben Slyngler om i dette Land, som Justitsen ikke kan ramme eller gider ramme. Og se saa tænker jeg mig, at en Gang imellem giver *han* deroppe en og anden af os et lille Puf, saa vi falder tilbage i den gamle Vredagtighed og lignende Synder, som de andre ikke *kan* lade være at give os vor Straf for. Jeg angrer ganske vist, at jeg dræbte Præsten; men paa den anden Side -- det var jo ikke med Overlæg jeg blev ligesom helt forstyrret, da jeg saa' ham saadan dér med Dig, og min Haand med Stokken fo'r imod ham, uden at jeg selv vidste af det. Men saa skulde det jo lige træffe, at der var Blyknap paa Stokken. Naa, gjort er gjort, og jeg tror, jeg er kommet paa det rene med Vorherre og med min Samvittighed. Trist er det rigtignok, at den gamle prækende Metodist, min Plejefader, skal faa Ret. Han sagde al Tid, naar der var noget i Vejen med mig: Den Dreng dør en Gang i sine Støvler. Men Herre Gud, han er jo død nu, saa han har ingen Fornøjelse af, at den Profeti gaar i Opfyldelse. Og

kom saa hen og kys mig og sværg, at Du aldrig mere vil komme paa *de* Veje!

Hun kyssede ham, svor alt, hvad han ønskede, og gik.

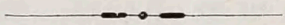
Ud paa Eftermiddagen trængte en Hob ind i Fængslet, brød Dørene op og naa'de endelig til Harrigans Celle. De vilde lynche ham. I Nordamerika er man af gode Grunde ikke altid vis paa, at Forbryderne af Justitsen faar deres tilbørlige Straf, og saa hjælper man sig selv.

Harrigan gjorde ikke den mindste Modstand. Kun, da de var kommet hen under den Eg, paa hvis tykke Gren han skulde klynges op, stansede han, saa' sig om og bad:

Gør mig den Tjeneste at trække mine Støvler af, før I ekspederer mig!

Ingen forstod Grunden til dette Forlangende, men dødsdømte har ofte saadanne urimelige Ønsker, og Støvlerne blev da trukket af Dyrehandleren. Han saa' ganske fornøjet ned paa sine store, brede Fødder, der nu kun stak i graa Uldstrømper, lod saa den selvbestaltede Bøddel lægge Strikken om Halsen og mumlede med et lille Nik:

Han fik dog ikke Ret!

En virkelig Prins

I.

En og anden erindrer maaske, at da Sarah Bernhardt var i Amerika, blev hun, som det hed i Aviserne, »paa Grund af sin Frygt for et Overfald eller Tyveri stadig ledsaget af tvende Pinkertonske Agenter«. Neppe En af tusend anede, hvad disse »Pinkertonske Agenter« var for Væsner, men man tænkte sig vel, at de var nogle meget betryggende Mennesker, som ved deres umanérliche Styrke og ubetvingelige Mod skræmmede samtlige amerikanske Slingler — der er mange — langt bort fra den fejrede Kunstnerinde. I Virkeligheden har det været et Par Herrer, der saa' ud som alle andre, og som saa ubemærket som muligt fulgte Sarah i en saadan Afstand, at ingen uindviet kunde ane, at disse Mænd og denne Kvinde stod i nogen som helst Forbindelse med hverandre.

Sagen er, at om saa »*Froufrous*« Fremstillerinde havde omgivet sig med en Livgarde saa stærk som selve den russiske Kejsers, vilde hun dog lige

saa lidt som denne have været sikret mod Forbrydernes Efterstræbelser; men hun kunde med hine to Agenter i Hælene paa sig have en Sikkerhed af tusend mod en for, at den, der udførte en Skurkestreg imod hende, meget snart vilde blive opdaget og grebet. En saadan Sikkerhed har den russiske Kejser som bekjendt ikke, men Petersborg har heller ingen Allan Pinkerton.

Pinkerton er Opdagelsespolitiets Edison. De Bedrifter, han selv har udført, saa vel som de, han saa at sige kun har sat i Scene, vidner om en Snarraadighed, en Gætteevne, en Genialitet, der ingen Sinde staar tilbage for den elektriske Belysnings Opfinders. Nu lever Pinkerton som en meget gammel og ligesaa rig Mand i New-York; selv har han for længst ophørt at »arbejde«, men han holder et Bureau med et meget stort Personale, som han instruerer og vejleder til de Togter efter Forbrydere, som næsten altid krones med Syndernes Paagribelse og Publikums jublende Beundring. En simpel Forespørgsel hos denne Opdagerkonge koster fem Dollars: man begriber da, hvilke enorme Honorarer han fordrer for rigtige »Operationer«. Men det er ogsaa propert Arbejde, han og hans Folk leverer.

Der findes et Par Bind, som Pinkerton selv har udgivet, og hvori han kunstløst og uden Pral fortæller nogle af sine interessanteste Oplevelser. Mange, mange fler, og det ofte fuldt saa mærkelige,

har han imidlertid undladt at offentliggøre, blandt andet af Hensyn til endnu levende Personer, som spiller Roller deri. Et af disse Æventyr, der, saa vidt jeg véd, aldrig er omtalt paa Prænt, har jeg hørt af en amerikansk Ven, som selv har arbejdet under Pinkerton; og jeg giver det nu her saa nøjagtigt, som jeg mindes det.

II.

En Dag, medens Pinkerton endnu opholdt sig i Chikago, hvor han oprindelig begyndte at operere som Forbryderjæger, fik han Besøg af to ældre, adstadige Herrer, velklædte og med et særdeles høfligt Væsen.

Maa jeg forestille min Ven, Mr. David Howells, Vinhandler en gros, og mig selv, Nathanael Welsh, Advokat. Vi kommer for at anmode om Deres Bistand i en meget delikat Sag.

Herrerne bukkede for hverandre, og Pinkerton bad de fremmede tage Plads.

Ser De, Hr. Pinkerton, begyndte Welsh, min Ven der og jeg bor i Union Hotellet*) her i Byen. Vi, og hvem der ellers er der, har indtil for kort

*) Det er i Amerika almindeligt, at ikke alene gifte Folk, men hele Familier bor paa Hoteller.

Tid siden intet haft at klage over; Værelserne er propre og Maden fortræffelig. Men nu er man i den sidste Maanedes Tid begyndt at bestjæle Hotellets samtlige Beboere efter en større Maalestok; vi véd snart ikke om Aftenen, om vi næste Morgen har andet tilbage end Skjorten paa Kroppen. Dette kan vi ikke holde ud i Længden.

Nej begribeligvis, sagde Mr. Pinkerton; men har De ingen mistænkt?

Aldeles ingen — ja det vil sige, Mistanken er naturligvis fløjet om og er faldet saa paa den og saa paa den; men ved nøjere Eftersyn har det vist sig, at vi maatte have taget fejl. Man kunde gjerne tro, at Værten selv var Medvider, om vi ikke havde kendt ham i mange Aar som en saa hæderlig Mand. Nej, det maa være en af vor egen Kreds, som vi aller mindst tænker det om, og derfor er det, vi behøver Deres Assistance: for det er klart, at overfor en saa dreven Forbryder maa man gaa til Værks med den yderste Forsigtighed, der maa findes paa en aldrig benyttet Krigsplan. Ene De er Manden herfor, altsaa hjælp os!

Jeg skal se, hvad jeg kan gøre. Men De maa give Sagen aldeles i min Haand, ikke selv foretage det aller ringeste: lover De mig det?

Selvfølgelig.

Og saa Honoraret.

Hvor meget fordrer De?

For hvor store Summer er Gæsterne blevet bestjaalne?

Jeg har mistet Ur og Kæde til 500 Dollars, Mr. Howells en Ring til 200; fra gamle General Benedict tog de en Æressabel, besat med ædle Stene; Mrs. Webb har mistet et Kollier til 1000 Dollars, og saadan videre . . .

Godt — jeg forlanger 2000 Dollars straks — og 4000, hvis jeg finder Tyven . . . Gaar De ind derpaa?

Mændene skottede til hinanden.

Ja jeg er dyr, men jeg hedder ogsaa Pinkerton.

Godt, De skal faa Pengene.

Og inden en Maaned skal De høre nyt — baade fra mig og Tyven.

Herrerne gik. Pinkerton ringede, han havde allerede en Idé.

En Tjener viste sig.

Bed Mr. Treville komme.

Nogle Minuter senere viste Mr. Treville, en af Pinkertons yngste og snueste Agenter, sig: et vel lille, men flot skabt Menneske, klædt efter nyeste Mode, med et tilsyneladende indholdsløst, men regelmæssigt formet Ansigt, der kun vansiredes af det amerikanske Bukkeskæg.

Pinkerton talte næsten en Time med sin unge

Agent. Saa gik denne hjem og ragede det hæslige Skæg af.

Dagen efter — en mindeværdig Dag i Chikagos og særlig i Union Hotellets Historie — var det, at Prins Napoleon Beauharnais, Søn af den store Napoleons Stedsøn, Eugen Beauharnais, ankom med Østbanen til Chikago og tog ind i Union Hotel.

III.

Det var en rigtig Prins, og som saadan blev han hilset og hyldet.

Ja for de havde i Chikago og andet Steds i Nordamerika kendt ikke saa faa nette Mennesker, som kaldte sig Prinser; men der havde som oftest været noget muggent ved dem, især havde de næsten alle udmærket sig ved urimelig store Ejendomme i Evropa og ganske forsvindende kontante Pengebeholdninger i Amerika. De havde laant og laant af Gud og Hvermand, og en skønne Dag var de forsvundne, Ingen vidste hvorhen, efterladende dybt følte Savn i de tilbageblevnes Punge.

Men denne Prins deponerede straks en betydelig Sum Kontanter og Værdigenstande hos Hotellets Vært, og saa havde han desuden et anseligt Kreditiv paa Henderson & Komp., Chikagos første Bankierfirma. Desuden talte han med Moderation om sin

evropæiske Formue; stor var den, det kunde man mærke af mange tilfældigt henkastede Ytringer, men han pralede aldrig dermed. Jo, han var »rigtig«; og næsten at ligne ved de i Elysium vandrendes Salighed var den Følelse, der efter Haanden greb saa at sige hele Hotellets Beboere ved at vide en saadan Mand i deres Midte.

En Prins, en veritabel, vil ikke gaa upaaagtet hen i Evropa. Men alligevel, der er saa mange af dem, de faas for saa godt Køb, at Glæden over at være i deres Selskab dog *kan* holdes inden rimelige Grænser, ja at endog enkelte særlig emanciperede Aander ganske frivillig giver Afkald derpaa, — af Magelighed blandt andet. Men i Amerika! dette Land er Prinsernes Eldorado! Ingen national Helt, ingen fortjent Præsident, end ingen genial Humbugmager bliver hinsides Atlanterhavet hyldet saa begejstret som en hvilken som helst forløben Storfyrste, der bare kan bevise, at han *er* ægte, selv om han saa lufter sig ud i Amerika efter at have rapset af sin Moders Diamanter i Evropa.

Og nu var oven i Købet Prinsen af Beauharnais en i alle Maader fuldendt ung Mand, der kun var taget til Amerika for at studere dets berømte demokratiske Forfatning og fordomsfri Sæder, som han al Tid havde sværmet for: — intet Under da, at Prinsebegejstringen ved denne Lejlighed steg til Delirium.

Man gjorde det overmenneskelige for at opmuntre Prinsen. Der opfandtes en gammel Dame, som i Boston havde spillet Whist med Jerôme Bonapartes Enke, og hun præsenteredes Prinsen næsten som hans Tante. Man skrev endog til Mrs. Patterson, som Jerômes Enke jo var kommet til at hedde, og anmodede hende om at komme til Chikago for at hilse paa sin Slægtning; men desværre indløb der intet Svar. Prinsen erklærede imidlertid at ville lægge Hjemrejsen over Boston for at hilse paa den hæderlige og mishandlede Matrone — jeg misbilliger højlig min store Bedstefaders Færd mod hende! sagde han med Alvor —, foreløbig vilde han dog blive i Union Hotel, hvor man gjorde Baller og Spilleselskaber og Musiksoireer for ham, og hvor han befandt sig som Blommen i et Æg eller Paven i Rom eller Muselmanen i Paradis . . . nej, ethvert Billede blegner i Sammenligning med Virkeligheden: som en Prins i Amerika!

IV.

Altsaa De er virkelig i München til næste Sommer? spurgte Mrs. Trowbridge, lænende sig over Sofaarmen hen mod Prinsen, der sad paa en Puf ved Siden af.

Bestemt!

Ja saa maa De være forberedt paa en skønne Dag at møde mig paa Münchens Gader, sagde Fruen smilende.

Saa? Fruen — De og Deres Familie — tænker altsaa paa at tage til Evropa til Sommer?

Ja, det har længe været mit og min Datters Ønske at komme derover, især til det dejlige, romantiske Tyskland, hvor man har alle de gamle Ridderborge langs Floderne og synger disse fortryllende Romancer, som De jo ogsaa foredrager saa mesterligt. München vil jeg jo ikke sige, vi *særligt* havde tænkt paa; men min Mand erklærer, at *skal* vi til Tyskland, vil han ingen Steder før end til München — han vil se Pinakoteket, skal vi sige Dem, han sværmer jo for Malerier.

Ja jeg véd det . . .

Familien Trowbridge, der bestod af Herre, Frue og Datter, var stræng republikansk, bærende en solid, men ikke prangende Rigdom til Skue i deres Dragter, som aldrig var helt paa Moden, stedse et Hestehoved bag efter. Hr. Trowbridge, der havde tjent Penge paa Børsen, tordnede jævnlig mod »den evropæiske Invasion«, som han kaldte det, — de mange dumme Moder og fremfor alt de aristokratiske og royalistiske Tendenser, der kom svømmende øst fra til Frihedens eneste sande Oplagsplads, Amerika. Hans Hustru og Datter gik i hans Fodspor, men alt dette havde ikke forhindret den ganske Familie

i at spænde sig for Prinsens Triumfvogn med en Iver og Begejstring, der i Sandhed maatte beundres saa meget mere, som her jo maatte være stærke Principer at overvinde. Imidlertid bevarede man Anstanden ved kun at tiltale Prinsen med »De«; aldrig kaldte de Trowbridger ham »Deres Højhed«.

Det gjorde derimod Familien Owen, den eneste, der kunde hamle op med Bryggerfamilien i alt over Bord kastende Tilbedelse af den unge Beauharnais. Mrs. Owen, Familiens Hoved (Mr. Owen var død for flere Aar siden som Overdommer i Chikago, efterladende en enorm Formue), var en af disse Amerikanerinder, der sværmer for alt, hvad der er evropæisk, og som frem for alt misunder de lykkelige Væsner hinsides Atlanterhavet den Forrettighed nogle af dem har: at kunne sætte et »von« eller »de« foran deres Efternavn og pynte Vogndøre og Lommetørklæder med Vaaben og Krone. Hun og hendes Børn --- en voksen Søn, som var Advokat, og fem ugifte, ret smukke Døtre — erklærede aabenlyst, at de skulde intet have imod, om Præsidenten en Gang gjorde et Kup og lod sig udraabe til Kejser — denne Indretning med fireaarige Præsidenter, som ofte var de tarveligste Væsner og havde grimme, uanseligt klædte Koner, var dog virkelig for ked-sommelig i Længden! Tænk, hvad det vilde være, om »det hvide Hus« *) blev gjort til et Slot, hvor

*) Præsidentens Bolig i Washington.

Lakajer vrimlede gennem Korridorerne og der var mindst ti Embedsmænd at henvende sig til, før man kunde faa Avdiens!

Mrs. Owen holdt ikke af Amerikanerne; men mindst af alle kunde hun dog fordrage Trowbridges.

Disse opblæste forhenværende Bryggerfolk, der slæber Simpelheden ind med paa vore Brysseler-tæpper — hvad har de at tale med Prinsen om? sagde den elegante Matrone denne Aften til sin ældste Datter, Flora, idet hun umærkeligt slog med Hovedet hen ad den Sofa til, hvor Mrs. Trowbridge bredte sig. Mon de Mennesker virkelig tror, at Hs. Højhed kan more sig ved deres taabelige Snak — en saa kundskabsrig ung Mand! Jeg tør vædde paa, Rosa Trowbridge véd saamænd ikke en Gang, hvad Beethovens Elskede hed — om Moderen vil jeg nu slet ikke tale, for hun aner ikke, at der har været et Væsen, der hed Beethoven.

Miss Flora var overbevist om, at Mrs. Trowbridge var ganske ualmindelig uvidende om alt, hvad der vedrørte Komponister og deres Flammer. Hun tvivlede endog om, at denne Dame nogen Sinde havde læst andet end sin Bønebog og Blandingerne i Aviserne.

Da Prinsen nogle Øjeblikke senere gik over Gulvet, fangede Mrs. Owen ham.

Undskyld, Deres Højhed, et Ord!

Saa mange, min elskværdige Frue behager!

Jeg vilde bare spørge Deres Højhed — ja undskyld, det er maaske paatrængende, men jeg vilde nu saa uhyre gjerne vide, om Deres Højhed er i München til Sommer.

Det er jeg; jeg rejser fra Amerika aller senest i Oktober — det vil bero paa en Depeche, jeg faar fra min Tante, Enkehertuginde af Wissenburg. Hende skal jeg nemlig træffe sammen med i Paris og følge til Rom, hvor vi tilbringer Vinteren sammen; men til Foraaret rejser vi hjem.

Aa hvor det er fortryllende — hører Du, Flora! Saa er det maaske muligt, at vi træffes i München, — min Søn vil nemlig absolut, at vi lægger Vejen der over, naar vi til Sommer gæster Sydtyskland . . . min Søn vil høre Wagners Operaer i München; der skal man jo give dem bedst, og han sværmer for Wagner.

Ja jeg véd det . . .

Ikke med et Ord omtalte Prinsen det mærkværdige Træf, at Trowbridges ogsaa skulde til München. Han lod til slet ikke at undre sig over, at baade Mr. Trowbridge og Mr. Owen havde saadanne udprægede kunstneriske Interesser, og at Familiernes Damer syntes at staa ganske uden for Sagen.

Miss Flora bad nu bly og sødt smilende Hs. Højhed synge en Sang, og et Kor af de omkring-siddende gentog Anmodningen.

Prinsen var som altid villig; men idet han rejste sig for at gaa hen til Pianoet, reves Døren til Salonen op, og en ung Dame fo'r ind med det Udbrud:

Man har stjaalet mine Ørenringe, mine dejlige Ørenringe med Røgtopaserne!

Almindelig Rædsel. Der havde i en fjorten Dages Tid været en Stansning i Tyverierne, men nu begyndte disse altsaa igen. Den bestjaalne var en ung, smuk Dame, som bo'de alene i Hotellet; hun var Malerinde, men havde en lille Formue og var al Tid særdeles elegant klædt. Ingen Del af hendes Toilette var dog blevet mere beundret end disse dejlige Topasørenringe.

Jeg vilde ikke have dem med til Picknick*)'et og havde lagt dem i min Toilettebordskuffe, som jeg aflaaede, — men nu i Dag er de borte.

Man var midt i September og havde benyttet det milde Vejr til et tre Dages Picknick i Omegnen, hvor næsten alle Hotellets Beboere havde været med. De fleste af de Tilstedeværende løb nu ind paa deres Værelser for at se efter, om ikke ogsaa de savnede noget. Efter Haanden kom de ind igen, og ganske rigtig! En havde mistet et Armbaand, en

*) *Picknicks* kaldes i Amerika Skovture, som foretages af en Mængde Mennesker paa én Gang og ofte varer flere Dage.

anden et Ur, en tredje en Lommebog med Bank-noter osv.

Hvad der er det mærkværdigste, sagde Mr. Joseph Lothrop, en ung, rig Mand fra Filadelfia som opholdt sig i Chikago for at studere Jura — det er, at Tyverierne synes at maatte være begaaede alle sammen i Gaar, Picknickets sidste Dag.

Hvorledes det? Hvad mener De? lød det fra alle Kanter.

Som De erindrer, kunde jeg ikke tage Del i Skovturen, fordi min pinefulde Brystkrampe havde overfaldet mig. Jeg laa til Sengs de to første Dage, og i den Tid svarer jeg for, at ingen har været inde hos mig eller i Værelserne ved Siden af, for mine Nerver var under Sygdommen i den Grad spændte, at den mindste Lyd vilde have naaet mine Øren, selv om jeg sov, hvad jeg for Resten gjorde meget lidt. I Gaar var jeg imidlertid rask og gik ud, og der er da blevet stjaalet en Del Penge ud af min Kuffert, ligesom jeg er vis paa, at de øvrige Tyverier er begaaet paa den Tid.

Det var der jo noget i, mente man. Der blev snakket frem og tilbage, op og ned, som sædvanlig uden noget som helst Resultat. Kun derom var alle enige, at Tilstanden var utaalelig. For at gøre den en lille Smule bedre, bad man atter Prinsen om at synge.

Han gjorde det, fortryllende som stedse. Men

da de sidste Toner af Schuberts *Erlkönig* var død hen, rejste den unge Beauharnais sig og saa', idet han tilfældig lod Øjnene glide rundt i Stuen, at der var dog en eneste, som havde gjort ham den Tort at forsvinde, mens han sang.

Denne ene var Mr. Lothrop.

V.

Der sad en Dame, hyllet i Silke og Atlask, brusende af de fineste Kniplinger, paa en Chaiselongue og legede med et Par dejlige Ørenringe af Topaser. En Herrestemme ude i Gangen fik hende til at fare sammen, og mekanisk puttede hun Ringene i Lommen.

Kammerpigen kom ind og meldte Mr. Shaler.

Lad ham komme!

Mr. Shaler, en ung, smuk, glatraget Mand, traadte ind og hilste ærbødigt.

Jeg har ikke den Ære . . ., sagde Damen, pegende paa en Stol.

Nej, jeg véd eller rettere kan tænke, at De aldrig har hørt mig omtale, sagde Mr. Shaler, idet han satte sig. Jeg er nemlig først kommet hertil for et Par Dage siden. Men Sagen er, at vi har en fælles Ven — Mr. Lothrop.

Er De Josephs . . . Mr. Lothrops Ven?

Hans aller intimeste, Frue. Imidlertid har man under Tiden Hemmeligheder selv over for sine aller intimeste Venner, og det er netop Grunden til, at jeg kommer til Dem. Joseph er ikke aaben imod mig. Sit Forhold til Dem har han ganske vist omtalt, og efter nu at have haft den Ære at se Dem, begriber jeg saa godt hans Følelser; men der er en anden Ting, som han ikke har villet rykke ud med, og det er . . . ja undskyld, hvis jeg er indiskret, men det er de Ørenringe, han i Dag har foræret Dem. Han omtalte, at han havde bestilt et Par til Dem; men saa i Dag, da de kom fra Juveleren, og jeg bad om at faa dem at se, fordi jeg vilde lade lave et Par lignende til en Dame af mit Bekendtskab, blev han helt vred og erklærede, han vilde nu en Gang have noget for sig selv: disse Ringe var forarbejdede efter hans egen Tegning og skulde kun bæres af en eneste. Netop fordi jeg kender og beundrer Din Smag, sagde jeg, vil jeg gjerne se de Ringe, og hvad i al Verden kan det skade Dig, at en Dame i New-York faar Magen til dem? Men han var ubøjelig og vilde ikke en Gang sige mig Juvelerens Navn. Da jeg nu paa min Side er lige saa stivsindet, naar det gælder om at sætte noget igennem, som jeg en Gang har sat mig i Hovedet, greb jeg det ganske vist noget dumdristige Middel at henvende mig til Dem personlig for at

bede Dem hjælpe mig. De er vel ikke vred paa mig derfor?

Manden var saa køn og hans Væsen saa høfligt, at den smukke Frue viste sig meget imødekommende og uden videre tog Ringene op ad Lommen. Men aldrig saa snart havde Mr. Shaler set dem, før han rejste sig, stirrede stift paa Damen og sagde:

Mrs. Brownson, den Mand, der har givet Dem de Juveler, er en Tyv!

Den smukke Enke udstødte et Skrig og var lige ved at besvime, — hun havde virkelig ingen som helst Anelse haft derom.

VI.

Hvorledes var denne Opdagelse kommet?

Jo, Prinsen af Beauharnais, der, som Læserne maaske alt har gennemskuet, havde en vis Interesse i, at Tyveriernes Ophavsmand blev fundet, havde alt længe haft Lothrop mistænkt. Først kom han en Dag efter, at den unge Jurist foregav at ville lægge sig paa Grund af Ildebefindende, men saa i Virkeligheden sneg sig ud; dernæst erfo'r han, at samme unge Mand aldrig besøgte Forelæsningerne; og lidt efter lidt blev det ham klart, at Filadelfieren førte tvende Tilværelser: en ude i Dagens

Lys og for alles Øjne, en ganske anden om Natten og paa Steder, hvor ingen saa' ham. Spille gjorde Mr. Lothrop ikke, der maatte altsaa være en Kvinde bagved. Hun fandtes snart og viste sig at være Mrs. Brownson, en ligesaa berygtet som smuk Enke, hvis Griskhed efter Penge og Juveler alle hendes Tilbedere sukkede over. Nu havde Prinsen, hvad han behøvede, især da det alt tilforn havde slaaet ham, at det navnlig var Damesmykker, der blev stjaalet, og at det vel — med meget Besvær — var lykkedes en af hans Venner (der ikke var Prins og over Hovedet slet ikke præsenteret i Union Hotel!) at opspørge, hvor et Par af de stjaalne Ure og Ringe var solgte, men at aldrig endnu noget Kvindesmykke var kommet for Dagen paa den Maade. Han giver Fruen dem! tænkte Prinsen; og da han saa var fulgt efter Lothrop og havde set ham gaa ind til Mrs. Brownson samt en halv Time senere atter komme ud derfra, betænkte han sig intet Øjeblik paa at slaa det Slag, der, som vi har set, kronedes med det skønneste Udfald.

VII.

Nogle Dage senere tog Mr. Joseph Lothrop Afsked med Union Hotellets Beboere: hans Fader havde kaldt ham hjem, da han ønskede hans Assi-

stance i sin Forretning. Alle beklagede det elskværdige unge Menneskes Bortrejse.

Samme Dags Aften henvendte atter Mr. Howells og Mr. Welsh sig til Allan Pinkerton og sagde ham rent ud, at nu kunde han gjerne spare sig Ulejligheden: de havde jo til Dato ikke hørt et Ord fra ham eller mærket den mindste Smule til hans Virksomhed. Endnu for fire Dage siden var en ung Dames Topasørenringe blevet stjaalne, og man kunde selvfølgelig hvert Øjeblik vente mere af samme Slags. Man var da blevet enig om at henvende sig til Byens Politi, siden Mr. Pinkertons syntes at være afmægtigt.

Hvor langansigtede blev de tvende Hædersmænd ikke, da Allan Pinkerton uden at sige et Ord udtog af en Skuffe en Æske, hvori fandtes ikke alene Topasørenringene, men ogsaa adskillige andre af de stjaalne Sager.

Tyven er fundet og vil blive straffet, sagde saa den store Opdager. *Det* bliver imidlertid *min* Sag; til *Dem* kan og vil jeg ikke nævne hans — eller hendes — Navn. Men jeg garanterer Dem, at fra den Kant har De intet mere at frygte. Tror De mig, og faar jeg mine 4000 Dollars?

Han fik dem.

VIII.

Allan Pinkerton havde taget Lothrop for sig og talt ham alvorligt til. Den berømte Opdagelsesinspektør roste sig, og sikkert med rette, af at være Menneskekender, og han mente nu ved denne Lejlighed at kunne se, at det unge Menneske, hvem en vanvittig Lidenskab havde gjort til Forbryder, i Grunden havde en god Natur og endnu vilde kunne reddes for sig selv og Samfundet, hvis man ikke ved at aabenbare hans Brøde drev ham til Fortvivlelse. Han dikterede da Lothrop et Brev, hvori denne tilstod sin Fader, at han havde drevet og sviret Tiden bort i Chikago, bad om Tilgivelse her for samt anmodede Faderen om at skaffe ham et eller andet Arbejde i Filadelfia, da han ikke duede til Jurist. Tyverierne blev slet ikke omtalt.

Pinkerton har senere forsikret, at han ikke kom til at fortryde sin Færd, efter som Lothrop blev et hæderligt Menneske, en Pryd for sin By. Man faar vel tro ham.

IX.

Prinsen af Beauharnais fik otte Dage efter Mr. Lothrops Bortrejse en Depeche fra Enkehertuginde af Wissenburg om, at nu maatte han tage til Ev-

ropa, hun ventede ham i Paris. Saa rejste han da, begravet og savnet; men før sin Afrejse havde han faaet Lejlighed til at sætte baade Trowbridges og Owens Stævne til næste Sommer, den første Juni Klokken 12 i Palæ Beauharnais i München. Mærkeligt nok havde han ikke meddelt den ene Familie, at den vilde træffe den anden i Palæet, de var gensidig uvidende derom.

Og visselig meddelte den ene ikke den anden et Ord om, at man haabede at træffe Hs Højhed i Evropa, den Gang de tvende rivaliserende Slægter mødtes paa Dampskibet, der skulde føre dem til den forjættede Verdensdel. Gud! udbrød Miss Flora, saa De tager ogsaa til Evropa? det var da morsomt! — Ja, sagde Miss Rosa, vi skal til Pyrmont, andre Steder kommer vi vist ikke. — Heller ikke til Tyskland? spurgte Miss Flora naivt. — Aa nej, hvad skulde dér vel være at se i det kedelige reaktionære Land! — Nej, De har Ret, — vi tager heller ikke dertil.

Saa var det den 1. Juni i det Herrens Aar — ja Aaret er ikke optegnet — Klokken fem Minuter i tolv om Middagen, at en ældre, værdig Gentleman steg ud af en Droske paa Torvet uden for Palæ Beauharnais i München og hjalp en ligeledes ældre, meget svær Dame og en ung Pige ud. Tagende en af Damerne under hver Arm spaserede han op ad Palæets brede Stentrappe og tog fat i Dørgrebet,

det svære, skinnende Messingdørgreb. Døren aabnede sig.

Mærkværdigt, sagde Herren til sine Damer, at man saadan kan gaa lige ind, — at her ingen Skildvagter er!

Evropa bliver demokratisk, sagde hans Hustru; der er nu intet i Vejen for, at en Prins gifter sig med en borgerlig Pige.

Miss Rosa — Selskabet var Familien Trowbridge — blev gloende rød.

En lakfarvet Lakaj skilte inde i Forstuen de fremmede af med deres Overtøj og Parasoller. Mr. Trowbridge var i Kjole og hvid Vest, Fruen i violet Atlask, og Datteren i resedagrønt Silke. Lakajen saa' paa dem med et dulgt Smil, og viste dem saa med Haanden op ad den brede Midtertrappe.

I kan tro, man venter vor Ankomst, Prinsen har en eller anden Overraskelse i Beredskab . . . Hvo véd, maaske han straks vil . . .

Hun skottede til Rosa, som nu blev rødere end det rødeste, man ellers kender.

De tre Republikanere vandrede op ad de fyrstelige Trapper, gennem en Korridor og ind i en stor Sal, som var behængt med Malerier.

Prinsen bor smukt, men han har forbavsende faa Møbler, bemærkede Mrs. Trowbridge; i Dit Sted, Rosa, vilde jeg lade anbringe nogle Ottomaner langs

med Væggene her i Stedet for de grimme, solide Sofaer.

Den næste Sal havde ogsaa en Masse Malerier samt nogle Pragtmøbler, der saa' ud, som om der aldrig blev rørt ved dem.

Her ser saa underlig ubeboet ud! bemærkede Miss Rosa.

Aa, disse millionrige Prinser har hele Suiten af Værelser staaende til ingen Ting, underrettede Moderen hende om.

Nu traadte Familien ind i et cirkelrundt Værelse, som havde store Spejle paa Væggene og nogle pragtfulde Malerier i Loftet. Der blev imidlertid ingen videre Lejlighed for Republikanerne til at beundre disse skønne Sager; for i samme Øjeblik, de kom over Tærskelen, viste sig lige over for, kommende gennem en anden Dør, et Syn, som de et Øjeblik vægrede sig ved at tro paa. . . . Men ak, Virkeligheden *maa* erkendes, før eller senere! Det, Familien Trowbridge øjnede derovre i den anden Dør, det var, havde al Tid været og vilde stedse blive . . . Familien Owen!!

Forstenelse. Samtlige tilstedeværende staar stille og ønsker hverandre, eller i Mangel deraf sig selv, mange Mil bort. Omsider bryder Mrs. Trowbridge den pinefulde Tavshed:

Hvor det dog er morsomt, at vi træffes her, søde Mrs. Owen!

Og saa løb hun hen og ruskede den anden saadan til Velkomst, at hendes Haand var lige ved at gaa af Led.

Hvilken uventet Glæde! sagde den unge Mr. Owen, og saa bukkede han for Mr. Trowbridge og hans Damer.

Men hvad i Alverden . . . udbrød Trowbridge — han havde nær bandet, men tog sig i det af Hensyn til Stedet . . . hvordan i Alverden kommer De dog her?

Efter særlig Indbydelse af Hs. Højhed Prinsen af Beauharnais, sagde Mrs. Owen og hendes fem Døtre paa én Gang.

Men det var jo *os*, der blev særlig inviteret! brød Miss Rosa ud, næsten grædefærdig. Prinsen sagde til mig, at han glædede sig til at se mig som en Repræsentant for Amerikas friske kvindelige Ungdom midt imellem Evropas visne Dukker.

Netop *de* Ord brugte Hs. Højhed til min Datter Flora! erklærede Mrs. Owen majestætisk, saa der maa De vist huske fejl.

Lad os høre denne Lakaj ad, hvor Prinsen vel kan være henne, sagde den praktiske Mr. Trowbridge og gav sig i Snak med en fed Lakaj, som stod med Hænderne paa Ryggen og glo'de paa Amerikanerne.

Den Mand kan ikke sit eget Modersmaal! udbrød den forhenværende Ølbrygger lidt efter ærger-

lig; han svarer i øst, naar jeg spørger i vest! Nu har jeg ti Gange spurgt om Prinsen af Beauharnais, og hver Gang har han svaret, at dette var Palæ Beauharnais — det véd jeg s'gu nok! Rosa, Du har jo haft tysk Guvernante, tal Du med Fyren!

Miss Rosa trippede da hen til Lakajen og spurgte paa korrekt Tysk, om Hs. Højhed Prins Napoleon Beauharnais ikke opholdt sig her i Palæet for Tiden. Noget gnaven — for nu var han blevet spurgt saa tit om det -- svarede Lakajen saa tydeligt, at det ikke kunde misforstaas:

Der eksisterer ingen Prins af Beauharnais. Hvis nogen har bildt Dem det ind, har han villet tage Dem ved Næsen. Dette Palæ er opkaldt efter Prins Eugen Beauharnais, Hertug af Leuchtemberg, som døde barnløs. Det er et offentligt Malerigalleri, ikke andet; der bor ingen her uden Portneren og vi Opsynsmænd.

Daanefærdig maatte Miss Rosa meddele de andre denne rædselsfulde Efterretning, som i faa Sekunder forvissede dem alle om, at en hel Skare fri amerikanske Borgere og Borgerinder var blevet holdt for Nar af en . . . ja hvad havde det mon været for en Slubbet?

De fik det ingen Sinde at vide, og er jeg rigtig underrettet, lod de sig heller ikke ved Hjemkomsten nogen Sinde forlyde med deres mislykkede

München-Ekspedition og den dèr gjorte Opdagelse. Kun bevarede de siden en vis Tilbageholdenhed, naar Hs. Højhed kom paa Tale, og Mr. Trowbridge raste med endnu større Fanatisme end nogen Sinde tilforn mod alt, hvad der bare lugtede en lille bitte Smule af Kongedømme.

Agentens Nederlag

I.

Naar man vilde se Agent Broust i hans fulde Storhed og Vælde, skulde man gaa hen en Aften, saadan lidt efter otte, paa *Kongen*.

Egenlig hed Hotellet *Kongen af Danmark*, men der i Byen kaldte de det aldrig andet end slet og ret *Kongen*, og i den Grad fast var det slaaet i Folks Bevidsthed, at med dette Ord forstodes intet andet end et stort og godt Hotel, saa naar de talte om en anden Bys første Hotel, gjorde sig forstaaelige ved at tilføje: det er den Bys Konge. For uindviede lød dette noget mystisk, vel ogsaa under Tiden uærbødigt, men hvad kom de uindviedes Fornemmelser Byens Borgere ved?

I den første, store Stue, Sal kunde man gjerne kalde den, dèr holdt de handelsrejsende til og de ulykkelige, der ikke havde Sæde i den faste Klike, som husedes i det næste, noget mindre Appartement. Her, hvor der var en Buffet for Enden af Stuen, og hvor man havde en Fornemmelse af at sidde ved selve Kildens Udspring, her sad og her vilde de

blive ved at sidde. Ganske vist, der kunde under Tiden komme de Dage, hvor der var fremmede Gæster, som Husets Folk tog mere Hensyn til end til denne gennem Aarene fast sammensnakkede Kreds af Byens egne. Som den Gang Hs. Ekscellence Indenrigsministeren kom for Skade at brække et Ben ved Udstigningen af Diligencen paa det knivs-bladglatte Torv og laa otte Dage paa *Kongen*, før han kunde komme i Behold hjem, eller naar en eller anden høj militær Kommission var taget ind paa dette Hotel — sligt kunde jo ske. De Aftner kunde Agenten raabe saa højt han magtede, han fik dog sin Toddy nogle Minuter for sent, hvis Opvarterne var optagne af de højbaarne Gæsters Betjening, og der kom i det hele ret mange fortrædelige Sinkelser og Uopmærksomheder ved slige Lejligheder. Men, som Broust ofte sagde: Det er jo kedeligt nok, men man maa finde sig i det. Jeg kender det saa godt selv fra den Gang, jeg var i Rigsdagen. Naar jeg saa kom paa offentlige Steder, var der straks en ganske anderledes Springen for mig end ellers —, skønt jeg selvfølgelig er vant til at behandles med Opmærksomhed. Men offentlige Personligheder . . . de stiller ganske andre Fordringer . . . ganske andre . . .

Agentens Ord tabte sig i den ham egne, selvtilfredse Smadsken, hans Adjutant, Bogholder Møller, kurrede bifaldende, de andre var tavst imponerede

af deres verdenserfarne Leders Overlegenhed, og alt var i Orden.

Som det sømmer sig, var det stedse Massen, der var først paa Pletten; dens Overhoved viste sig først, naar han kunde være vis paa at træffe dem alle samlede. Det var i øvrigt en udvalgt Skare, han bød over. Der var saaledes Prokurator Bang, som førte sine Sager daarligt og heller ikke kunde spille Komædie, hvad han vilde have sat langt større Pris paa, men der var ingen uden Broust, som en Gang imellem gav den ivrige Dilettant et venligt Ord for hans Anstrængelser i denne Retning. Bang trøstede sig da med, at Agenten i Virkeligheden ogsaa var den eneste dør i Byen, som havde en noget udviklet æstetisk Sans. Saa var der den lille Bogholder Møller, der kun kunde agere Kor for Broust og le bifaldende ad hans Vitser, og det kunde han endda maadeligt nok, for hvad han frembragte ved slige Lejligheder var en sær kurrende Lyd, hvis Tendens for fremmede var umuligt at fatte. Og der var en trykket, undselig Skriver, som havde Privatarbejde for Agenten mod den stiltiende overdragne og paatagne Forpligtelse, at være med blandt Beundrerne om Aftenen paa *Kongen*, og Kolonialhandler Madsen, en forhenværende Gaardskarl, en rig Mand med Hænder som en Havnesjover og Figur som en oppustet Hane, Fangel, den lapsede, halvgamle Postfuldmægtig, som mente at blive holdt for fin ved at

gnide sig op ad Broust, Kaspersen, den godmodige, tjenstagtige Andenlærer ved Borgerskolen, og endnu nogle flere, som ingen vil beklage, at der ties om.

Af hele Skaren var der kun én, paa hvis Troskab Broust ikke ret mente at kunne stole. Agenten havde endog en Gang kaldt denne Mand »Slangen i vort Paradis«, men det Ord Slange passede saa slet paa ham, som Paradis paa *Kongen*. Han, den halvgamle holstenske Løjtnant Eberhardt, saa tro mod sin Konge, som hans Hund mod ham, kunde til visse rettere være lignet ved hvert andet Dyr end det, som kaldes det falskeste af dem alle. Trods sin stadige Tørst og tilsvarende gigantiske Libationer blev han aldrig beruset eller bare omtaaget, noget ingen af de andre med Føje kunde have rost sig af, og dette, at han sad med fuld Bevidsthed og vel tøjlet Tunge, mens de andre vrøvlede og ravede, noget som virkelig kunde ske, om end kun sjældent, det gav ham i deres Øjne Karakteren af en, der saa' ned paa og iagttog, næsten belurede dem.

Værst af alt var det, at Eberhardt en Gang imellem, Vorherre véd hvor fra, fik smaa satiriske Indfald og lod dem spille over Klikens Hoveder, dette fandt man rent ud ondt. Det var saaledes Eberhardt, der en Aften, just mens den omtalte Minister laa og tog Plads og Kellnere op paa *Kongen*, svarede et af Brousts Udbrud i denne Anledning med det frembrummede Citat:

*Die fremden Eroberer kommen und gehn;
Wir gehorchen, aber wir bleiben stehn.*

Naa, Løjtnanten er nok aandrig, sagde Broust, ja behold De kun Deres Goethe for Dem selv . . . hvad siger De, Schiller? Nej kom ikke her og lær mig mine Klassikere, min bedste, det maa jeg rigtignok sige, De er næsten morsom . . . og Agenten lo ad Løjtnantens impertinente »Morsomhed«.

Møller kurrede og alle de andre pegede i Hjærtet Fingre ad Eberhardt, som vilde korrigere deres Orakel.

Eberhardt tog Revanche nogen Tid senere, da nogle fremmede Venner af Agenten havde tildrukket Skaren saa eftertrykkeligt, at flere var døset hen rundt om i Krogene, ganske glemmende, at der gaves mindre paradisiske Steder, hvor deres Senge stod. Den gamle Holstener tog en af de fremmede som var ædru, ved Armen, pegede hen over Valpladsen og sagde:

Der ser De *Kongens* gamle Garde: den dør aldrig, men den overgiver sig gjerne — naar man bare gaar imod den med en Flaske god Vin i Haanden.

Godt var det for Løjtnanten, at Broust selv var for oplivet til at lægge Mærke til hans Ondskabsfuldhed, thi ved den Tid sad endnu den forhenværende Rigsdagsmand, nuværende Byraadsmedlem, Agent og Formand i talrige Kommissioner paa den

høje Hest. Grunden havde maaske nok af og til gynget lidt under ham, men endnu var den ikke begyndt at skyde sig frem, den liden Tue, hvor over en stor Mand skulde snuble og falde sit første alvorlige Fald.

II.

Rent ud sagt: det var et Rendestensbræt.

Et saare lidet propert, gammelt og slidt Bræt var det, som blev den i Sandhed skyldfri Anledning til hin famøse Strid, der skyllede en agtbar dansk Provinsbys nærsomme Borgere fra hverandre i tvende hadefulde Lejre, raste og bruste, med Dønninger endog i Hovedstadens Presse.

Det gik saaledes til:

Der løb en Foraarsdag to Børn og legede i Etatsraadens Have; Gartnerens tiaarige Dreng og Husholderskens noget ældre Pige. Saa fandt de, henslængt bag nogle Buske, det gamle Bræt, som ingen vilde have kunnet sagt om, hvorledes det var kommet her. Rimeligvis havde det hvilet mellem Brændenælderne og den vilde Kørvel i mange Aar.

Nu droges det frem i Sollyset, og Pigen, som var den mest opfindsomme og havde læst *Valdemar Sejr*, sagde, at det var en god Vindebro, den skulde føre fra deres Borg til Landet udenfor. Med Møje slæbte de Brættet hen i en anden Kant af Haven, hvor

der var gjort et Brud gennem Hækken ud til den Grøft, som skilte Etatsraadens Grund fra Byens Eng.

Saa lagde de Brættet tværs over Grøften og løb frem og tilbage paa det, og med det samme var Skandalen der.

Den gamle Etatsraads Ejendom hørte nemlig ikke under Byen, men til en Landkommune. Det havde irriteret de rettænkende blandt Borgerne meget, at deres Bysbarn, den Gang han tog sin Afsked fra Ministeriet og flyttede fra København, ikke valgte at bo i sin Fødeby, men der imod slog sig ned paa den gamle Gaard, han havde faaet med sin afdøde Kone. Denne Mand manglede absolut Patriotisme og Borgersind. Og disse hans Karakters Mangler blev end mere i Øjne faldende, da det viste sig, at han ingen som helst Trang følte til at færdes blandt den Bys Befolkning, hvor han dog var opvokset, og hvor der endnu levede Folk, som havde gaaet med ham i Latinskolen. Det kunde være godt nok med, at den svagelige Mand arbejdede paa et stort, retshistorisk Værk og maatte have Ro, man havde da vel ogsaa Pligter mod andre end sig selv. Det var egoistisk og sært saaledes at klostre sig. Den Mand havde al Tid været af en ubehagelig Karakter; man talte nu over alt om, hvor ulykkeligt hans Kone maatte have haft det. Der kom en Tid, hvor man næsten var vis paa, at han havde om ikke pryglet hende, saa dog drillet og martret hende til Døde,

og da saa Skandalen med Rendestensbrættet brød løs, da var der blandt de velsindede kun én Mening om, at det var godt, den stakkels Kone i Tide var blevet befriet og nu kunde sove i Ro under Sørgepilen paa Kirkegaarden.

Broust havde Æren af, ved denne Lejlighed at have gjort det første Anskrig, hvilket indbragte ham fra Eberhardt, der naturligvis bare af medfødt Ondskab havde taget Parti for Etatsraaden, en tvetydig Kompliment om den slaaende Lighed mellem ham, Agenten, og de kapitolinske Gæs.

De har frelst Fædrelandet lige som hine hellige Dyr, nu er De da assureret for Resten af Deres Liv, sagde Holsteneren med sin mest uforskammede tyske Akcent en Dag, han mødte den brede Borgerfører paa Gaden. Broust smilede olympisk, han kendte selv sine Pligter og sine Fortjenester bedre end nogen anden, og Nedrighed naa'de ikke op til ham, naar han følte sig i Ret og Sandhed.

Straks samme Aften, som han ved at gaa en Tur uden om Byen havde opdaget Brættets Anbringelse og gennem sine Brillen skælnet tydelige Spor af Fødder ved den illegitime Bros tvende Ender, gik han hjem og skrev en længere Artikel. Næste Dag stod den i Byens Avis.

Overskriften var: *Atter en Usurpation!*

Sagen var, disse Grænsestridigheder var intet helt nyt, men det var første Gang, at Etatsraaden

havde givet Anledning til dem, og saa var det sket paa saadan en ualmindelig lumsk og nederdrægtig Maade. Kunde Byen ikke der have staaet baade Aar og Dag uden at ane, hvilke formidable Attentater, man gjorde paa dens Rettigheder, var det ikke muligt, ja sandsynligt, at samtlige Borgere havde i langsommelige Tider endnu lagt sig til Ro hver Aften, og var staaet op hver Morgen med den bedrageriske Tro, at alt var vel forvaret, mens dog Fjenden for længst havde gravet sine Miner lige ind i Stadens Hjærte og muligvis lagt sine Torpedoer under dens allerhelligste? Ja, for naar man først lagde Broer, hvor man ikke havde Lov til det, Broust sagde Broer, skønt der kun var et Bræt, men man skal ikke menagere Frækheden — naar man først gjorde det, saa var jo Vejene aabne for alt; end ikke det værste var længer utænkeligt. En lykkelig Time var det, den i hvilken Agenten faldt paa at gaa denne Tur dèr, hvor ellers ingen kom uden Køer og Høstfolk, og et særlig af Forsynet udpeget Øjeblik maatte det anses for, det hvor han, uvist af hvilken Grund, vovede sig ind bag de Buske, som voksede paa Grøftekanten lige over for Aabningen i Etatsraadens Hæk, og dèr opdagede Brættet og de utiladelige Fodspor.

Brousts Artikel var et journalistisk Mesterstykke, det fandt man baade paa *Kongen* og andet Steds. Den begyndte let henkastende, med nogle spøgefuldt

formede, men dog af en etisk Understrøm baarne Bemærkninger om det hyggelige ved Livet i »vor By«. Ganske vist, Agenten antydede, at der paa denne Oplagsplads for Idyller kunde komme Rivninger, han vovede endog en Allusion til en meget omtalt Proces mellem et Par Byraadsmedlemmer, hvor der var Tale om grove, verbale Injurier, men han forlod saa straks dette kildne Punkt og slog fast, at »vor By« førte et ualmindelig lykkeligt Liv i disse ellers saa stormfulde Tider. Imidlertid, sagde han derpaa, det er ikke alle, som have Sans for sand Lykke, for Fredens og Samdrægtighedens Velsignelser. Der er Folk, som synes ved deres hele Færd og Holdning at ville demonstrere, at de vil blive udenfor og tjærnt fra det mønsterværdigt levende Samfund, hvor Naturen og Forsynet, Agenten tog ikke i Betænkning at sige Forsynet, oprindelig havde anvist dem Plads. Nu vel, vi behøver dem ikke. Lad dem blive udenfor, hvem *det* lyster. Men — og nu blev Artiklens Tone, der alt nogle Linjer igennem havde været dyster, isprængt med smaa rammende Lyn, helt stræng og truende, en gammeltestamentarisk Akkord klang igennem — men, naar den, der selv er traadt ud, naar han forener sig med andre, med fremmede, *Hostes* (end ikke latin veg den med en Citatsamling væbnede Agent tilbage for), naar han sammen med disse gør Indgreb i Byens helligste Rettigheder, naar han stiller sig i Spidsen for den Ring, der nu alt i

flere Aar har søgt at chikanere, ja ruinere »vor By» — hvad skal man saa, skrev Agenten med en af Bitterhed dirrende Pen, hvad skal man saa gøre? Gælder saa endnu Tolerancen, Humaniteten? Nej, slog Folketribunen i Bordet, nej og tredje Gang nej! ingen Pardon mod Forrædere!

Og ligervis som Profeten Natan, den Gang han slængte alle Hensyn, hver en Parabel til Side og jog Kong David Sandhedens skarpe, kolde Sværd i Møde med Ordene: »Du er Manden!» saaledes sprang nu Agenten frem paa Arenaen og udpegede mellem Mængden rundt om den, han æskede til Tvekamp. Uden videre nævnte han den gamle Etatsraad ved Navn, hæftede Skændselstegnet paa hans forhaabenlig i Forvejen stærkt skyldbetyngede Bryst. Og som Pavkeslag klang Artiklens Slutning:

»Vi have ikke taget i Betænkning at nævne Manden. Ingen skal kunne beskyldes os for fejge, maskerede Angreb. Vor Sag taaler Lyset. Lad nu Hr. Etatsraaden forsvare sig, om han kan. Men lad os med det samme sige det: han kan ikke. Allerede længe har der samlet sig berettiget Harme og Vrede mod disse Mænd langs vore Grænser, der paa enhver Maade søge at tillumske sig Fordel paa vor Bekostning, og vi fejle næppe ved at udtale, at Hr. Etatsraaden omtrent er den mest ildesete af hin Ring. Nu er Timen der til at ramme ham og dem, der staar bag ved, igennem ham, nu har vi den

soleklareste Ret, og nu vil vi bruge den, trods alle de Prokuratorkneb, som det sikkert ikke vil komme til at mangle paa overfor os.

Den, der nedskriver disse Linjer, véd, at han taler ikke alene i sit eget Navn, men i hundreders, ja tusenders. Og disse tusender vil ikke raste, før Retfærdigheden er sket Fyldest!»

Denne aller sidste Sætning maatte Broust læse fem Gange højt for sig selv, før han sendte den i Trykken, den forekom ham lige frem henrivende, ret et Guillotinehug gennem alle Usurpatorers Halse. Jo, Retfærdigheden skulde ske Fyldest, saa sandt han hed Elias Broust og var en velskrivende og veltalende Mand!

Det var Agentens Hensigt at rette en Forespørgsel til Byraadet om »Brosagen« i førstkomende Møde. Saa blev han imidlertid hindret i at være til Stede, og Uvejret trak foreløbig over, da ingen anden af Medlemmerne rørte ved Sagen. Borgerne, som med Længsel spejdede efter Retfærdighedens Solopgang, indigneredes over denne Forhaling, og en radikal Urmager, der læste tyske socialistiske Skrifter, og i den Anledning havde mistet sine fleste Kunder blandt Byens Honoratiores, sammenkaldte i Forening med et Par ligesindede Venner et Raadstuemøde, hvortil han særlig gennem Avisen indbød Byraadets Medlemmer. Byfogden, en gammel skikkelig Mand, som nok selv kunde lide

at forvrøve en Sag, men ikke yndede »dette Skraal fra Gaden«, lod et Cirkulære udgaa til Byraads-medlemmerne, hvori han opfordrede dem til at blive borte fra Urmagerens Møde. De var alle mer end villige her til, paa Broust nær. Han kendte sine Pligter, eller med andre Ord: han vidste, at hans Valg sidste Gang var sat igennem ved Oppositionens Stemmer, og at han derfor rimeligvis vilde forskærtse sin Stilling som Byraadsmedlem, i Fald han lagde sig ud med disse Folk.

Altsaa, han vilde gaa, og han gik. Mødet skaffede ham da ogsaa den ene Ovation efter den anden; Urmageren, der efter en historisk Indledning om »de smaas« Undertrykkelse gennem Tiderne, var gaaet over til særlig at fremhæve den moderne Kapitals Tyranni, endte med at udpege Etatsraadens Færd som et af de mest oprørende Eksempler her paa — Taleren drog endog en dristig Paralel mellem den gamle Mand og Middelalderens Røverriddere — hvor imod han benævnte Brousts Optræden »en Lysstraale i Mørket«, et glædeligt Tegn paa, at Følelsen for Ret og Skæl endnu ikke helt var udsukt i de besiddendes Klasse. Agenten takkede beskedent for den viste Tillid, som han vedblivende skulde stræbe at være værdig.

Dagen for næste Byraadsmøde var en Markedsdag, i hvilken Anledning intet Møde holdtes. Her blev altsaa en Udsættelse, men Broust laa ikke

ledig. Han vilde gøre et stort Kup, vise sig Situationen overlegen, sin Diplomat og dristig Hærfører paa én Gang.

Først sørgede han for, at Brættet blev Dagens Æmne der i Byen. Hvor man gik eller stod, fik man dette Bræt slynget i Ansigtet. Bladet indeholdt daglig Inserater om det, undertegnede af »flere Borgere«, »en Del Skatteydere« o. lign., hvori Byraadet opfordredes til at tage energisk fat. Kom man ind paa *Kongen*, slæbtes det smudsige Bræt midt ind i Samtalerne; det lagdes tværs over Billardbordene, stansede Ballerne og generede Queuerne; det laa og lurede paa Bunden af hver Toddy, man, intet anende, tømte med Folk, der ellers aldrig brød sig om »det offentlige«, det krydrede Middagsmaden med sin Duft og spærrede under Tiden Indgangen baade til Kirken og Teatret, saadan stod de i Døre og Gange, diskuterende det ulykkelige Bræt, vendende og drejende det til alle Sider.

Og saa var der dog egentlig ingen, der havde set det, ingen uden Broust. Den Dag nemlig, da Artiklen om Etatsraadens Nederdrægtighed stod i Bladet, hørte en lille Dreng sin Fader tale der om og sige: »Gud véd for Resten, hvor den Bro er, jeg har aldrig lagt Mærke til den.« Drengen var lige ved at udbryde: »ja men jeg véd det, Fader!« men han dy'de sig, i Følelsen af, at det var en Forbrydelse, han var Medvider i, noget, der kunde vanke

baade Skænd og Prygl for. Han havde leget Fæstning nede ved Grøften sammen med de tvende Børn, som var Skyld i hele Affæren, og den Gang havde han ikke anet, at der var noget strafværdigt ved det Rendestensbræt. Men nu vidste han det, og som god Kammerat ilede han hen ad Aften ned til sine Venner, raabende allerede langt fra: »Naa, der er rigtignok til Jer!«

Gartnerens Dreng sagde: »Aa Sludder vel!«, og Pigen trak Ansigtet i Graadfolderne, men da de hørte, at »der var nogen i Avisen, som var voldsom gal over, at det Bræt var blevet lagt over Grøften«, saa rev de resolut Brættet ind i Haven igen, tog fat hver i sin Ende af det, hjulpne af den fremmede Dreng, og galopperede med den skæbnsvangre Byrde hen til det Buskads, hvor de først havde fundet den.

Dér slængte de *corpus delicti* ind i Nælderne, trak saa godt de kunde Grenene sammen, saa der ude fra ingen Forstyrrelse kunde ses, og vogtede sig saa i lang Tid for at komme i Nærheden af denne Plet, der hos dem vakte lignende Fornemmelser som hos Morderen det Sted, hvor han har nedgravet sit ulykkelige Officers Legeme.

Og længe, længe gik Børnene med ond Samvittighed i Blik og Stemmeklang; ofte i de paafølgende Dage mistænktes de af deres Forældre for at have stjaalet Sukker eller kvalt en Kylling eller maaske rakt Tunge af en Lærer, men de holdt sig

standhaftige, og da ingen nogen Sinde faldt paa at fritte dem om *Broen*, forblev deres Hemmelighed skjult, begravet som Brættet mellem Nælderne.

Alle de gode Borgere, som gik ud for at se *Broen*, de kunde ikke finde den. Men dels syntes de ofte ikke, de kunde være bekendt at tilstaa dette — det maatte upaatvivlelig være deres Fejl —, dels var det jo bare et nyt Bevis paa Etatsraadens Lumskhed og Ondartethed, at han saa snedig vidste at skjule sine Usurpationer, og endelig havde Broust set, hvad der skulde ses. Broust havde set, han havde skrevet, han vilde tale og han vilde handle.

De andre kunde sove roligt.

Og Broust handlede. Fire Dage før det afgørende Byraadsmøde indbød han Byfogden, et Par Byraadsmedlemmer af dem han kunde stole paa samt Eliten af sin Kohorte fra *Kongen* til Middag.

Ved Bordet holdt han blomsterrige Taler for »vor Bys humane, men derfor ikke mindre energiske og hvor det behøves *strænge* Leder, Byfogden«, for Byraadets ubestikkelige Visdom og endelig for Retfærdigheden saadan helt i Almindelighed. Han proppede sine Gæster med god Mad, overøste dem med fine Vine og undgik omhyggelig enhver direkte Hentydning til Brosagen.

Agentens Skaal blev officielt udbragt to Gange under denne i Sandhed animerede Middag, hver af de tilstedeværende udbad sig Æren af at maatte

drikke Privatglas med deres Vært, og Byfogden trykkede tre eller fire Gange i Aftnens Løb Broust i Haanden, kaldende ham »min gamle Ven«.

Da Agenten lidt efter Midnat trak Dynen op under Hagen, hviskede han til sig selv, at denne Dags Arbejde var ikke spildt.

III.

Den Dag Brosagen endelig kom for i Byraadet, rejste Formanden, den selv samme Byfoged, Agenten ganske nylig havde hældt sin dyreste Vin paa, sig og sagde, han havde modtaget et Brev fra den gamle Etatsraad, som han skulde tillade sig at forelæse Raadet.

Den forhærdede Misdæder erklærede heri, at han var bleven højst forbauset ved at læse i Bladene om Sagen med denne ulovlige Bro og havde straks ladet Forholdene undersøge. End ikke med et garanteret udmærket Mikroskop havde det imidlertid været ham muligt at finde det aller letteste Spor til den omtalte Bro, og han maatte derfor bestemt hævde, at her forelaa en Fejltagelse fra de ærede Herrers Side, som havde draget Sagen frem. Han vidste med sig selv, at han ingensinde havde tænkt paa at gøre Invasion paa Byens Omraade, men saa ønskede han ogsaa til Gengæld, at man lod ham i Fred paa hans. *My house is my castle*, sluttede han.

Byfogden tilføjede, at han selv tillige med Formanden for Vejudvalget Dagen i Forvejen havde gaaet hele Vejen langs med Grøften uden at kunne opdage noget som helst utilladeligt. Hvis der altsaa over Hovedet havde foreligget noget saadant (Broust: »Maa jeg be' om Ordet!«), saa kunde det kun have været noget rent midlertidigt og ubetydeligt, og oprigtig talt fandt Taleren, at der havde nu været gjort Vrøvl nok om denne Sag, som let kunde gjøre os latterlige i udenforstaaendes Øjne. Det var derfor nu bedst at lade den falde og gaa over til Dagsordenen.

Men nu fo'r Agenten op og spy'de i en god halv Time al sin Gift -- han ejede meget -- ud over Etatsraaden og den svigtende Byfoged. Der kom imidlertid et Øjeblik, hvor Vejret gik fra denne ny Cicero. Dette benyttede hans værste Fjende og Rival, en Brændevinsbrænder, der var indædt forbitret over, ikke selv at have fundet Brættet, til at slaa sig op paa. Han rejste sig og oplæste et af ham i Forening med seks andre Medlemmer udarbejdet Forslag om at udtale, at idet Byraadet følte sig forvisset om, at de paaklagede Uordener, for saa vidt saadanne over Hovedet havde fundet Sted, var sket uden Etatsraadens Vidende og Vilje, og at de i Fremtiden ikke vilde gentage sig, gik det over til Dagsordenen.

Byraadet sluttede sig her til med overvejende

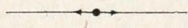
Majoritet; kun to af Agentens Venner stemte imod, et Par andre tog slet ikke Del i Afstemningen.

Det blev sidste Gang for langsommelige Tider, at Byfogden fik Agentens Mad og Vin at smage. Men noget smukt kom der dog omsider ud af det store Røre. Da Etatsraaden i Avisreferatet af Byraadsmødet læste, at den omtalte Brændevinsbrænder, tilforn en af den gamle Herres ivrigste Bagtalere, optraadt saa upartisk og nobelt i denne Affære, da blev han helt blød om Hjærtet og sagde til sig selv, at her havde han miskendt et godt Menneske. Man kan ogsaa være for misantropisk, saa' han nu, og hans gamle Sjæl glædedes ved at erkende sin Uret. Og da ud paa Sommeren hans Frugt begyndte at modnes, da sendte han Brændevinsbrænderen den ene store Kurv fuld efter den anden. Brændevinsbrænderen tro'de til sidst selv, han havde handlet ædelt, og naar han under sine ganske vist sjældne Anfald af Selvprøvelse fandt sig ikke saadan helt fuldkommen, da oprejste han stedse atter sin sunkne Tillid til sit sædelige Værd ved at fæste Blikket paa hint skønne Moment: han selv staaende i Byraadet, talende for sin gamle Fjende Etatsraaden, hævdeende hvad ret og billigt var, ikke anfægtet af noget som helst smaaligt personligt Hensyn.

Løjtnant Eberhardt lavede i en ledig Time en efter sin egen Mening saare vittig Vending om,

at ikke alle Gæs kom, som de kapitolinske, i Historien, selv om de skreg nok saa højt; somme blev simpelt hen flaaede og maatte dø ganske ignorerede. Men den Vits vogtede han sig dog for at sige til nogen.

Hvad der hændtes
om Aftnen

Helene saa' hen paa sin forhenværende Lærerinde, der talte Stingene paa et Broderi og bøjede sig saa langt frem, at de mange askeblonde Smaakrøller faldt skjulende ned over Ansigtet. Den unge Pige betragtede opmærksomt Frøken Klaudis slanke Skikkelse, der intet havde mistet af hin ejendommelige magre, lidt stramme Elegance, som for otte Aar siden straaledes stjerneklart i den lille, vestjyske By.

Hvordan synes De saa egentlig om det her ude? spurgte Helene.

Aa, De kan vel nok tænke . . .

Dèr sagde De igen *De* . . .

Om Forladelse . . . det er saa længe siden, vi saa's, at jeg har ondt ved helt at slaa ind i den gamle Tone. Du har forandret Dig saa meget.

Finder De virkelig? Den Tid staar dog ellers saa tydelig for mig, som om det var i Gaar, da De bo'de hos os i det kedelige Hul der ovre, og jeg nærede saadan en voldsom Kærlighed til Dem, og Beundring, De stod for mig som et lysende og

desværre ganske uopnaaeligt Eksempel . . . det var der da for Resten ogsaa andre, der foreholdt mig.

Hun havde sagt de sidste Ord hen for sig, ikke lige henvendt til Frøken Klaudi. Den forhenværende Lærerinde syntes ogsaa at overhøre dem, hun bed netop en Traad over, der var sej og fravristede hende smaa utaalmodige Udbrud.

Det er nu alt sammen saa længe siden, sagde hun saa; jeg er bleven en gammel Pige siden vi skiltes — en ganske almindelig gammel Pige.

Og jeg en ganske almindelig ung ditto, sagde Helene, hvem den andens bitre Tone gjorde ondt.

Saa er det dog Dig, der er avanceret, og mig, der er blevet sat udenfor Nummer.

Aa lad nu være med at tale saadan, Frøken Klaudi! nu skal De være glad her ude, nu De er sluppet fra Deres kedelige Generalinde!

Du har Ret, sagde Frøken Klaudi.

Hun stod op og gik hen og kyssede den unge Pige.

Du er sød og kær og jeg holder meget af Dig, jeg er virkelig meget glad over, at jeg tilfældig fik at vide, Du laa her ved Badet med Dine Forældre.

Ja og véd De hvad, det var i Grunden rigtig heldig, at De kom her ud netop i Dag, da de gamle var taget den Tur til Kjøbenhavn, for vel er de al Tid rigtig rare, men vi to har dog kunnet

passiare ganske anderledes saadan helt alene . . . ja for Onkel der ude regner jeg ikke, han generer aldrig nogen, og særlig i Dag er det næsten, som han var bange for at komme her ind — det er da ikke Dem, der skræmmer ham?

Frøken Klaudi smilte med lidt Tvang:

Det kan jeg ikke tro. I gamle Dage kom vi meget godt ud af det med hinanden. Synger han endnu?

Ja — mærkværdig nok, havde jeg nær sagt; Onkel forekommer mig nemlig ellers næsten som den bare tørre Jura.

Der blev en lille Pavse. Frøken Klaudi brød den:

Sig mig, véd Du ikke noget om, om der aldrig har været tænkt paa, at han skulde giftes?

Hvem, Onkel? udbød Helene, ladende sit Haandarbejde falde ned i Skødet. Nej véd De hvad, at han kan synge, det er allerede store Sager, men at han ogsaa skulde kunne gifte sig, det vilde være *un comble*, som min Fransklærer siger.

Maaske.

Frøken Klaudi rejste sig. Hun vilde endnu denne Aften gøre en Visit hos en bekendt i Nærheden af Badhotellet og saa komme tilbage her til for at sove i den gamle Fru Branners Seng. Helene skulde ligge i Faderens, og hun havde paa Forhaand lovet sin ældre Veninde en ubegrænset

Mængde Passiaren og til Gengæld et ringe Kvantum Søvn.

Det er jo dèr inde, vi skal sove? spurgte Frøken Klaudi, pegende paa en Dør.

Nej, det er min stormægtige Onkels Værelse, vi har vort Pavlun lige overfor.

Naa saadan — det er for Resten morsomt, at I bor saadan i en Klump alle sammen.

Ja, at Onkel er Birkedommer her var jo en væsenlig Grund til, at Fader valgte netop dette Badested, og han fik ikke Ro, før Onkel logerede sig ind Dør om Dør med os. Han kan saamænd ogsaa trænge til en lille Ferie, de siger alle sammen, at han slider sig op med alt det, han studerer foruden sin Embedsvirksomhed! Se bare, føjede hun til, pegende ud paa Verandaen, hvor han nu igen sidder og læser.

Frøken Klaudi opdagede ganske vist Birkedommer Branner siddende ude paa Verandaen fordybet i Læsning, men denne Gang var det dog kun Aviser, han studerede.

Jeg tror det er Berlingske, sagde hun.

Ja men er det nu ikke for galt, at foretrække en Avis for vort rasende interessante Selskab? Og saa tør jeg vædde, at han har opsøgt det allerked-sommeligste af hele Indholdet! Onkel, Onkel! riv Dem nu løs fra Berlingskes Favntag, De ødelægger Deres Øjne, Solen er jo for længe siden gaaet ned.

Hun overdrev, ti den hvidnende Aftenhimmel havde endnu for neden et gulladent Skær, og ude over Øresund var Maanen endnu ikke staaet op, men Birkedommeren adlød dog hendes Appel, foldede Avisen sammen og traadte ind i Stuen.

Det var en omtrent halvhundredaarig Mand, rank og med lidt militært i Holdningen. Det glat-ragede, gulladne Ansigt med de klare, graa Øjne og den smalle Mund havde et klogt, lidt forceret myndigt Præg. Han smilte høfligt til Damerne og sagde, uden at se bestemt paa nogen af dem:

Naa, hvad vil De mig saa?

Først og fremmest have at vide, hvad der i den Grad fængslede vor høje Øvrighed, udbrød Helene rapt — ja, at det ikke var Ouida, kan jeg da sige mig selv.

Nej, det var det ganske vist ikke; hendes *Wanda* er vist yndig for Liebhave, men . . .

Sagde jeg det ikke nok? U, De er saa pro-saisk, Onkel.

Aa, i Virkeligheden var det, jeg læste, fuldt saa fængslende som nogen Roman — selv Ouidas. Det var et Referat af en meget mærkelig Retssag.

Her fra Danmark? spurgte Frøken Klaudi, der var ved at tage sit Overstykke paa foran Spejlet.

Ja netop.

Kunde *den* være saa interessant?

Ja hvorfor ikke?

Ærlig talt, sagde Frøken Klaudi, stadig med Ryggen til de andre og ivrig beskæftiget med at fæstne en lille Sølvpil foran paa Brystet — ærlig talt misunder jeg under Tiden de store Nationer deres Forbrydere — vore her hjemme er lige saa flade som vore Marker.

Naa, det er nettede Principer — Frøken nærer altsaa Sympati for store Forbrydere.

Ikke Sympati, men en rent psykologisk Interesse. Naar der dog skal være ondt til her i Verden, kan det lige saa gerne være interessant, som det modsatte — vi er slet ikke bedre her til Lands end end andet Steds, vi er bare meget kedeligere og dummere.

Der er noget usundt i de Teorier . . .

Jeg tror det ikke: Jeg vil jo ikke have, at Forbryderne ikke skal straffes, jeg synes kun, at nogle rigtige store Eksemplarer kunde være ganske morsomme at studere paa nært Hold.

Og dem mener De, vi ingen har af her til Lands. Nej, det indrømmer jeg, men noget dybt følt Savn er det mig just ikke.

For Resten, sagde Frøken Klaudi, vendende sig fra Spejlet og mere i en Tone, som om hun tænkte højt, end som for at meddele sig, vi har ganske vist ogsaa i vor Nation Forbrydere, der gør *stor* Skade. Men de er af en anden Art, det er ikke genialt onde, dumdristige Folk, nej de udfører deres

Ødelæggelsesværk hverken med Kniv eller Revolver, men med deres løgnagtige, giftige Tunge, og uden at Ofret tør klynke. Jeg tænker paa Mænd, der ganske stille martrer deres Koner til Døde, eller bedrager unge, troskyldige Piger — det er Personager, som Justitsen aldrig kan faa Fingre i, og som dog fortjente den aller haardeste Straf. Men hvor blev Helene af?

Den unge Pige havde alt en Stund været ude af Stuen; ganske sagte var hun gledet bort, straks ved Samtalens Begyndelse, havde taget sin Hat og var forsvundet i Haven.

Hun har vel ikke følt sig opbygget af vor Forbryderkonversation, mente Birkedommeren.

Frøken Klaudi trak Vejret hurtig og dybt, som i Smerte:

Aa men Herre Gud, hvor havde jeg ogsaa mine Tanker?

Hvad mener De?

Det var jo at tale om Strikken i hængt Mands Hus, ja for De mindes jo vel nok, at Helenes Fader . . .

Høgsted . . . ja vist, men hvem Pokker kan al Tid huske, at saadan en sød Pige har en Tugthuskandidat til Fader. Han lever jo desværre endnu, ikke sandt?

Jo, i bedste Velgaaende, vist nok, i Amerika.

Han skal jo endog have sendt en Del Penge hjem til de Folk, han i sin Tid bedrog.

Saa? Ja, det kan dog ikke klare Ærterne for ham . . . han stak jo Ild paa Fabriken, og to Maskinkarle indebrændte, saa Mordbrænder er han da, det køber man sig ikke fri for med Penge. Hvordan var det ellers, var De ikke Lærerinde for hans Børn, den Gang Katastrofen skete?

Nej, da havde jeg allerede været derfra i tre Aar. Jeg havde været Lærerinde for Helene, Høgstedes eneste Barn af første Ægteskab, og da saa den første Fru Høgsted døde, blev Helene straks adopteret af Deres Broder. Det var smukt af ham at gøre godt mod en fjærn Slægtning paa den Maade. Saa forlod jeg imidlertid Høgstedes Hus og tog her til Sjælland.

Rigtig, nu husker jeg det hele. Det bliver til Oktober fem Aar siden, at Høgsted løb til Amerika, mens de puttede hans Kompagnon i Tugthuset. Jo, *jeg* har god Grund til at mindes den Herre.

Hvorfor særlig De?

Aa, han var Aarsagen til min første og forhaabenlig ogsaa eneste Prostitution. Det hed sig den Gang, han strejfede om her ved Kysten for at se at slippe over til Sverig. Saa træffer det sig, at vi anholder en Vagabond her i Nærheden, som svaarede temmelig nøjagtig til Høgstedes Signalement.

Naa, jeg tager Fyren i Forhør og fik ham ogsaa til at gaa til Bekendelse.

Tilstod han?

Ja, alt hvad jeg ønskede og meget mere til. Det var det, der gav mig en Anelse om, at jeg dog maaske havde taget fejl. Han lettede sin Samvittighed for et Utal af Synder, og da han saa tredje Dagen efter Arrestationen var naaet til Giftmord og Drab og nok saa rørende bad, om han nu ikke maatte komme af med Livet, saa sagde jeg til ham: Nej hør, go' Karl, Du er sandelig alt for fordringsfuld til at være den Mordbrænder, Du giver Dig ud for, han vilde have nøjedes med meget mindre. Det viste sig da ogsaa langt om længe, at min Arrestant var et stakkels undsluppet Daarekistelem. Men De kan nu begribe, at jeg døjede en Del for den Historie og ikke kan tænke paa den og paa Hr. Høgsted uden Ærgrelse. Jeg anskaffede mig saa ikke mindre end fem forskællige Billeder af ham, og *nu* skulde jeg kunne kende ham med et halvt Øje, men det er jo bag efter.

Ja, hver har sine Skuffelser, sagde Frøken Klaudi med et Suk.

Birkedommeren betragtede hende skarpt fra Siden:

De har nok ogsaa haft Deres?

Hun undveg hans Blik og vilde gaa, men nu kunde han ikke dy sig længer, gik tæt ind mod

hende og spurgte dæmpet, om hun slet intet havde følt ved saadan igen at træffe ham, ham der for otte Aar siden havde lagt hele sit Liv for hendes Fødder, forgæves og uden at faa det svageste Haab. Han havde været grebet af dette Møde efter saa lang Tids Forløb, det kunde hun stole paa . . . han vovede endog, da hun stadig intet sagde, at hentyde til, at Hindringen fra den Gang sikkert ikke mere laa dem imellem. Hun havde for otte Aar siden tilstaaet ham, at hun var bundet ved et Løfte til en anden; nu den Dag i Dag var hun endnu ugift . . .

Hun bad ham holde op. Ikke hæftig, men med en sælsom, skærende Vemod i Tonen sagde hun ham, at hun var saa lidt som han blevet lykkelig, men hvem var vel det og hvem turde fordre det? Maatte vi ikke alle som de unge Piger i Æventyret hugge en Hæl og klippe en Taa for at presse os ind paa den snævre Plads, Skæbnen anviste os? Hvem gik, helt og fuldt sig selv, gennem Livet?

Aa, udbrød hun, der er Tider, hvor jeg gad sprænge det hele, bryde ud, gøre et eller andet, saa jeg dog en Gang mærkede, jeg var til . . . svinge den røde Fane — eller tage det røde Kors!

Er da Petroløse og Sygeplejerske ensbetydende for Dem?

Hun kunde i al sin Bitterhed ikke lade være at smile.

Det vil jeg ikke sige, men véd De hvad, i Grunden er det ofte den samme Trang, der driver Kvinden paa Barrikaden og til Sygelejet -- Trangen til dog en Gang at være med i Aktionen, tage fat, gøre en Gærning, som der kommer et haandgribeligt, øjensynligt Resultat ud af.

Og hvorfor har De da aldrig forsøgt at komme til at handle?

Med Skam at tale om, saa gaar jeg næsten hver Aften i Seng som en Heltinde og vaagner næste Morgen som en stor Kryster . . . mange heroiske Planer er blevet kvalte af en blød Seng . . . man lever for mageligt, det depraverer — der skulde komme en eller anden stor Ulykke, den rystede en maaske rigtig lysvaagen. Men jeg staar her og snakker og glemmer helt min Visit.

Behøver De allerede at gaa?

Ja, husk paa, vi er nu godt inde i Avgust, det bliver tidlig mørkt. Farvel!

Hun gik ud gennem Verandaen, fik et lille i øvrigt ganske fredeligt Sammenstød med Birkedommerens Dogge, som havde sit faste Stade her, og nogle Sekunder senere kunde Birkedommeren ikke mere fra Hotellets Vinduer beundre hendes faste, kække Gang, Havens Buske skjulte hende. Han rystede paa Hovedet, prøvede at nynne en Melodi,

og gik saa selv ud, sin sædvanlige Tur ved denne Tid.

Der var ikke forløbet mange Minuter, før Helene kom ilende gennem Haven, sprang op i Verandaen og kigede ind i Stuen.

Nej, jeg vidste det jo nok, sagde hun, paa denne Tid kunde der ingen være! kom kun ind!

Det var en høj, mager Mand med lidt ludende Holdning, som nu, hurtig og med et sky Blik rundt om sig, traadte ind i Stuen. Hans solbrunede, furede Ansigt tabte sig forneden i et stort, lyst Skæg, som havde brede graa Striber og Pletter. Han bar en mørkeblaa Dragt, der hang løst og slubrende om de kødløse Lemmer.

Jeg tør kun blive her et Øjeblik, sagde han, sættende sig. Saa fo'r han straks op igen og drog Helene hen til sig, trykkede hende til sit Bryst med Inderlighed.

Det *maatte* jeg have Lov til én eneste Gang! saadan rigtig at omfavne mit Barn, min lille, søde, elskede Pige!

Et Øjeblik stod han, tabt i maalløs Henrykkelse, fjærnede hende saa lidt fra sig, saa' paa hende med taareblandede Øjne, kunde ikke slippe hende med Hænderne, sagde med Graad i Halsen:

Nej, Du har ikke forandret Dig meget, kun er Du blevet smukkere, men ellers er det endnu helt

det samme elskede Ansigt som for fem Aar siden. Jeg kendte Dig jo ogsaa straks, det gjorde jeg.

Ja lille Fader, og var det nu ikke godt, jeg fik Dig her ind, og at vi ingen mødte paa Vejen, som lagde Mærke til os? Dør ude i Skoven kunde vi jo ikke blive staaende, der er saa mange Folk ved denne Tid.

Jo Helene, jeg maatte være lidt ene og uforstyrret med Dig. Gud være lovet, at vi kunde ty her ind! Og lad mig saa nu høre Dig selv sige det, at Du tror mig, tror det Brev, jeg skrev ti Dig den Gang for fem Aar siden, hvori jeg forsikrede Dig, at vel havde jeg begaaet meget strafværdigt, men den værste af de Misgerninger, de sagde mig paa, den var jeg fuldkommen uskyldig i.

Hun saa' fast paa ham:

Fader, jeg har aldrig tvivlet der om efter at have læst Dit Brev. Det var Sandhed, det følte jeg, saadan kunde Du ikke lyve for Din Datter. Men lad os ikke tale om den pinlige Fortid.

Han slap hende, sank ned ved Bordet og tog til Panden med de magre Hænder, hvor Aarerne flættede sig grønligt under den gule Hud. Men saa hævede han atter Blikket til hende, lagde Armen om hendes Liv og stammede afbrudte Sætninger om, hvor uendelig lykkelig han følte sig i denne Stund. Hun stod og strøg hele Tiden ganske langsomt med Haanden over hans graasprængte Haar.

Han forklarede hende atter, som han alt havde gjort det i hint straks efter Flugten skrevne Brev, at Grunden til, at han havde ladet hende komme ud blandt fremmede, var ikke Mangel paa Kærlighed, men den store Fordel, hun vilde have af at blive de gamle, rige Branners Adoptivbarn: Han havde ogsaa efter sin første Hustrus Død følt sig ude af Stand til at opdrage hende, som hun skulde opdrages.

Saa spurgte hun, hvorledes det gik til, at han var her i Dag.

Det kan siges med faa Ord. Det Hus, jeg arbejder for i New-York, skulde sende sin Forretningsagent til Gøteborg, og jeg tilbød mig. Jeg var blevet grebet af en ubetvingelig Lyst efter at se Danmark igen. Nogle faa Øjeblikke turde jeg nok tilbringe her — mit Ydre har jo forandret sig stærkt i disse Aar. Fra den samme trofaste Ven her i Danmark, gennem hvem Du i sin Tid modtog mit Brev, vidste jeg, at Du var her, men at det vilde være være Vanvid at prøve paa at faa Dig at se, jeg er jo et Vildt, som alle har Lov at jage. Og dog tror jeg, at selv om hele Sjællands Kyst havde været fuld af Folk, der lurede paa mig, jeg havde dog vovet mig her over. Der var hele Tiden en Stemme, som hviskede til mig, at dette Lysglimt, Synet af Dit elskede Ansigt, det vilde dog maaske blive mig tilstaaet.

Du kære, stakkels Fader!

Da jeg i Gaar var færdig med Forretningerne, gjorde jeg en Tur langs Kysten og lod mig i Eftermiddags sætte her over i en Baad. Ved højlys Dag turde jeg ikke vove mig i Hotellets Nærhed; jeg spaserede saa om i Skoven nogle Timer. Jeg kom til at huske en Dag for mange Aar siden, da to unge Mennesker var taget her ud, netop her ud, i en Ferie, og gik gennem Skoven i Samtale om deres Fremtidsplaner. Med ét stod det hele saa lys levende for mig.

Han stirrede hen for sig, som havde Stuens Væg aabnet sig og vist ham de pinende Billeder af Fortidens Tryghed og Lykke. Og han vedblev:

Hvor jeg mindes det . . . den lune Sommerdag, den kølige Luft under Bøgetræerne, der fyldte de unges Bryst med en friskere Livsaande og deres Sjæle med et nyt og frejdigt Mod . . . og de kæreste Tanker, de forvovneste Planer brød frem i dem, de kunde ikke blive færdige med at fortælle hinanden alt det, de følte sig i Stand til at udrette i Verden. Ikke den Ting var der, som tyngede paa dem . . .

Et tungt Suk rystede hans Legeme, Hovedet sank dybere ned, og han vedblev:

Nu i Dag . . . nu er den ene død . . . og den anden, den anden sad for lidt siden ude i Skoven paa en Sten og græd, græd saa bitterlig. Og var

der kommet en Mand og havde kendt den grædende, havde han haft Lov at skælde ham for noget af det værste, den ene kan sige til den anden.

En frembrydende Hulken, som han dog straks kuede, tvang ham til at tie. Datteren stod og klappede hans Haand. Saa strøg han sig over Øjnene og fortsatte:

Jeg gik altsaa i Skoven og grundede paa, om jeg turde gaa ned til Hotellet og spejde efter Dig, da jeg pludselig ved at dreje om et Hjørne ser Dig sidde paa en Bænk. Jeg kendte Dig straks, Helene, Du *kan* ikke fatte, hvad jeg følte i det Øjeblik, hvad der alt sammen stormede ind paa mig. Jeg havde lovet mig selv ikke at tale til Dig, hvis jeg fik Dig at se, men alt var glemt samme nu, jeg stod over for Dig. Saa nær ved sit Barn og skulle gaa det forbi som en fremmed og den Kamp var for haard! Jeg bestod den ikke. Er Du vred paa mig derfor?

Fader dog, tal ikke saadan!

Men jeg har kun talt om mig selv, og det var jo Dig, jeg vilde have noget at vide om. Er Du lykkelig, rigtig lykkelig?

Ja Fader, mine Foræl . . . hun afbrød sig, med et stjaalent Blik til Høgsted — mine Adoptivforældre er lutter Kærlighed imod mig . . . kun det at vide, at Du . . .

Jeg forstaar — men *det* kan aldrig ændres . . .

Men der er ogsaa saa meget endnu, Du skal fortælle mig — har Du det nu godt derovre i Amerika?

Saa godt Du, som en ensom Mand kan have det . . . for jeg er ganske ene. Dine smaa Halvsøskende har jeg maattet sende fra mig . . . deres Moder døde, da de var ganske smaa, og jeg er for optaget af mit Arbejde til ret at kunne tage mig af dem. Jeg besøger dem vel saa tit jeg kan, men . . . de bliver fremmede for mig, som alle, jeg har elsket, og som jeg er blevet fremmed for dem. Jeg maa jo endda være taknæmlig, naar man ikke hader mig.

I dette Øjeblik begyndte et Taffelur henne i Stuens Hjørne at slaa. Høgsted rejste sig:

Men er Klokken saa mange . . .! Baaden venter, jeg maa af Sted. Aa, Helene, hvor det Møde var kort!

Alt for kort! hviskede hun, trykkende sig ind til ham.

Men dog saa godt, saa godt . . .

Han kunde ikke sige mere, stod og kyssede hende paa Haar og Pande.

Farvel, min egen Pige!

Jeg følger Dig et Stykke paa Vej.

Kan det gaa an?

Ingen vil lægge Mærke til os nu, det er jo mørkt.

Og de to gik sammen bort, ad Stranden til. Næppe havde de forladt Havestuen, før en af Hottellets Piger traadte ind. Hun havde været beskæftiget i Sovekamrene og ikke villet gaa ind i Havestuen, saa længe Stemmerne lød der inde fra. Nu gav hun sig til at tage Resterne af Aftensmaaltidet af Bordet, i sit stille Sind undrende sig over, hvem den Herre mon kunde være, som Frøken Branner havde talt saa fortrolig og længe med.

Der kom nogen med lette, sikre Trin ad Havens Grusgange og op i Verandaen, det var Frøken Klaudi.

Er Frøken Branner allerede gaaet i Seng? spurgte hun, da hun bemærkede Pigen.

Nej, Frøkenen gik ud lige nu.

Saa? alene?

Nej, der var en Herre med.

Birkedommeren?

Nej, en fremmed en, som jeg ikke kendte.

Frøken Klaudi sagde, det maatte dog have været Birkedommeren, der var jo ingen andre Herrer her, som Helene kom sammen med. Men Pigen blev ved sit og gik sin Vej med Tebakken, tænkende, at det var da heller ikke alt, hvad unge Piger gad betro halvgamle Jomfruer.

Frøken Klaudi tro'de heller ikke, hvad hun selv havde sagt. Men hun vilde ikke overfor Pigen lade sig mærke med sin Forundring over, at Helene

havde et fortroligt Herrebekendtskab, hvorom hun, hendes gamle Lærerinde, intet vidste.

Helene havde imidlertid taget Afsked fra sin Fader i nogen Afstand fra det Sted, hvor Baaden laa, og var saa ilet tilbage til Hotellet. Frøken Klaudi vilde ikke tiltvinge sig hendes Fortrolighed og gjorde hende derfor intet direkte Spørgsmaal med Hensyn til den ukendte Mand, og Helene var glad ved i en Fart at kunne sige god Nat og gaa i Seng. Den anden lovede at komme straks, hun vilde kun et Øjeblik sidde ene og i Ro samle sine Tanker.

Der var saa meget stormet ind paa hende i Dag, saa mange gamle Minder, hun tro'de kvalte, saa mangt et Haab, saa mangan en Drøm, hun havde ment død og begravet alt for Aar og Dag siden. At man dog heller aldrig kunde lære dette: at se rolig og ligegyldig paa det hele, gaa sin Gang kold og uden Ønsker, visende alle Illusioner om Lykke, om noget den evige Tomhed udfyldende og mættende derhen, hvor alle dumme Feæventyr og Lyster hørte hjemme.

Hun sad og sagde det næsten højt for sig selv, det hun efter Haanden havde indpræntet sig som den eneste sande Filosofi.

Vi kan intet fordre, slet intet. Tvært imod, allerede det, ikke at sulte eller tørste, ikke at martres af Sygdommens navnløse Kvaler, allerede

bare det er noget stort, man maa glædes ved og være Skæbnen taknæmlig for som en sjælden og kostelig Gave. Og saa for Resten, jo mindre man kan tænke over det hele . . . bare lige ud ad Vejen, bestandig fremad, mod det eneste sikre Maal, den eneste visse Lykke, Søvnens uden Drømme . . .

Hun tog sig sammen, stod op, greb Lyset paa Bordet og vilde gaa i Seng. I det samme hørte hun en kommendes Trin bag sig, vendte sig mod Verandaen, saa' en Mand komme ind . . .

Og saa havde hun ikke mere Herredømme over sig, end at hun ved at genkende dette Menneske tabte Lyset og blev staaende, stiv og dog dirrende, med et Ispanser knugende og klemmende sig om Legemet, helt op til Halsen.

Lyset trillede hen ad Gulvet, stødte mod et Bordben, slukkedes. Der stod de tvende, Manden og Kvinden, overgydte af Maanelysets blaaablege Væld, tavse og med Gru i Sjælene.

Høgsted! hviskedes det saa endelig, skærende og som fra en anden Verden.

Saa *vilde* hun være stærk og modig, gik et Skridt frem mod ham og sagde:

Men hvordan i al Verden . . .?

Han nærmede sig ogsaa, og med Møje, ligesom synkende noget, tvang han frem:

De var den sidste, jeg havde ventet at møde.

Og tror De, jeg havde gjort Regning paa nogen Sinde mere at se Deres Ansigt? Hvad vil De her?

Se mit Barn . . .

Og De har set hende . . . aa, nu forstaar jeg . . . De var her inde før . . .

Ja et Par Minuter. Misund mig ikke den korte Glæde. Jeg kom her over i Eftermiddags fra Sverig og skulde nu have været tilbage igen, men da jeg kom ned til Baaden, kunde den først sejle om en Time. Fanny var kort i Forvejen gaaet fra mig — jeg modstod ikke Lysten til endnu en Gang at søge at faa hende at se. Jeg tro'de, hun var ene her — hendes Onkel var ude at spasere, sagde hun, og at De var her, havde jeg ingen Anelse om.

Nej, i saa Fald var De vel næppe kommet.

Den Tone, hvori De taler til mig . . De hader mig altsaa endnu:

Jeg baade hader og foragter Dem saa dybt, at jeg ikke burde aabne min Mund over for Dem, men jeg *kan* ikke tie nu, jeg maa have Lov at give Luft for alt det, som saa længe har været stængt inde i mig.

Var det ikke bedre, jeg gik, baade for Deres og min Skyld? . . .

Hun gjorde en Bevægelse, som vilde hun holde ham tilbage med Magt:

Nej, De skal blive! Jeg tror, De er kommet her til, bare for at jeg en Gang kunde kræve Dem til Regnskab for alt det onde, De har gjort mig. Jeg har længtes efter dette Møde i alle disse Aar, skønt jeg tro'de, det aldrig vilde komme. I Drømme har jeg ligget og talt til Dem . . . nu staar De endelig for mig, jeg ser Deres forhadte Ansigt lige ved mit, og De slaar ikke Øjnene ned, Menneske, De tør endnu møde mit Blik? De er frækkere end jeg havde anset for muligt.

Han brød ud, næsten skrigende:

Agnes!

Saa rettede han sig i en Fart.

Frøken Klaudi, tro mig, jeg har angret min Færd imod Dem, men hvad skal jeg nu kunne sige til min Undskyldning? En afsindig Forelskelse havde grebet mig den Gang, jeg sveg Dem for en anden Kvindes Skyld . . . jeg var i hendes Magt.

Forelskelse? I hvem? Et tomhjærnet, pjanket Væsen, som bag efter plyndrede Dem for at tilfredsstille sin rasende Forfængelighed og til sidst . . .

Hun maatte tie, da han, fast og skærende, sagde:

Sig ikke mere om min afdøde Hustru! Det er sandt nok, at hendes Letsindighed og Ødselhed var Begyndelsen til min Ulykke, og at jeg ruinerede mig for at hjælpe hendes Broder; for saa at komme

paa Fode igen forgreb jeg mig paa det, der var mig betroet — alt det kan jeg ikke fragaa. Men den Gang, Ulykken kom, da svigtede hun mig ikke. Hun rejste efter mig, og hun døde i mine Arme med en Bøn om den Tilgivelse, som jeg for længst havde givet hende. Jeg var dog den af os to, som trængte haardest til den.

Nu vel, lad Deres Hustru hvile . . . Upaatvivlelig kunde De ogsaa være blevet det, De blev, uden hende. De havde Stoffet i Dem. Til Mordbranden har hun vel heller næppe fristet Dem.

Jeg sværger Dem til, at paa *det* Punkt er jeg uskyldig. Brandstiftelsen var ene og alene min Kompagnons Værk, men da jeg var rømmet, var det ham jo let nok at kaste Skylden paa mig.

Jeg tror Dem ikke; De har før løjet for mig.

Han traadte lige hen til hende, stirrende hende ind i det blege Ansigt med de hadefulde Øjne:

Frøken Klaudi, ved alt, hvad der er mig helligt, ved de uskyldige Børn, som er hinsides Atlanterhavet, og ved hende, hvem De en Gang elskede som Deres egen, saa sandt jeg har været en Forræder mod Dem og mod saa mange andre, der viste mig Tillid — Mordbrænder er jeg ikke, har jeg aldrig saa meget som tænkt paa at blive.

Hun følte sin Haand grebet og knuget i hans.

Ser jeg ud som en Mand, der lyver?

De ser ud som den Mand, jeg hader, og det er mig nok, sagde hun, rivende sin Haand til sig. Hvad kommer for Resten Deres Forbrydelser mod andre, mod den skrevne Lov, mig ved? Det jeg vil Dem til Livs for, det er det, Justitsen ikke kan ramme, det De har forbrudt mod mig. Véd De ogsaa rigtig, hvad De har gjort mod mig, Høgsted? Husker De, hvordan De daarede den unge Pige, der var i Deres Hus, talte til hende om Kærlighed, endnu mens Deres stakkels, sygelige Kone levede? Mindes De da slet ikke længer, at jeg først ikke vilde høre Deres Bønner, men den Gang, Deres Kone omsider døde og jeg for et Syns Skyld forlod Deres Hus, da var det for snart at vende tilbage igen og indtage hendes Stilling, jeg var jo blevet Deres Forlovede! Og ikke et halvt Aar efter var en anden Deres Brud! Skulde De virkelig have glemt alt dette? Saa mindes jeg det for os begge. Jeg mindes Deres falske Smiger, Deres løgnagtige Kærtegn, hele Deres nederdrægtige Færd, som dræbte alt ungt og frisk og mildt i mig, gjorde mig bitter og gammel og ond . . . ja for det er jeg blevet, og det er *Deres* Værk. Lad dog ikke, som det er noget nyt, jeg her fortæller Dem, De kan dog ikke have ladet Deres Hukommelse og Deres Fornuft blive tilbage paa denne Side Havet sammen med Navnet og Æren.

De er grusom . . .

Kun retfærdig. Hvad De har gjort mod mig, ingen og intet i Verden kan oprette det igen.

Han havde betragtet hende stift og opmærksomt under hendes sidste Ord. Nu sænkede han Hovedet, hævede det atter og sagde sagte, men fast:

Nu vel, saa maa jeg gaa uden at have faaet Deres Tilgivelse.

Idet han nærmede sig Verandaen, hørte han Lyden af Trin og en Stemme ude fra Haven. Han veg tilbage:

Der er nogen ude i Haven.

Frøken Klaudi lyttede:

Ja, det er Birkedommeren, jeg kender hans Trin — nu staar han stille og leger med sin Hund . . . De er fortabt, Høgsted!

Hvad mener De?

Denne Mand vil spørge Dem ud, hvem De er og hvad De vil her paa denne Tid — han vil genkende Dem og — sende Dem derhen, hvor De ikke kom for fem Aar siden.

Nu brast det for den forpinte, ulykkelige Mand:

Agnes, frels mig! bad han.

Det kan jeg ikke.

Hun havde sagt det mørkt og tungt, som en Dommer, der afgiver en stræng og uigenkaldelig Kendelse. Han maatte for enhver Pris røre hende, rive hendes Følelse frem af det Ishylster, den havde

gemt sig i. Og i stakaandede, hede Ord, næsten stønnende lod han hende høre, hvilke Kvaler han alt havde gaaet igennem i Amerika, Nødens, Sultens, Overanstrængelsens, og saa denne evige Angst for at træffe nogen, der kendte ham og hans Rygte, denne Rædsel for, at Børnene en Dag med lurende Tvivl i Blikket skulde spørge ham, hvorfor han var rejst fra Danmark den lange Vej over Havet?

Hun tav, stod og støttede sig til en Stoleryg, stirrende ned paa sine hvide Fingre, der knugedes mod det brune Træ.

Saa gik Sovekammerdøren op, og Helene, hyllet i et Peignoir og med et Lys i Haanden, viste sig i Aabningen, stirrende paa de to.

Men Fader, er Du her endnu? Jeg hørte Din Stemme og blev saa angst! Og Frøken Klaudi . . .

Hæftig, med Ryggen mod hende, sagde Agnes: Gaa Helene, her er Du overflødig!

Helene nærmede sig hende:

Hvad er det? hvad har De talt om? Svar mig, jeg dør af Angst.

Bland Dig ikke i dette, Du forstaar det dog ikke.

Helene, sagde Høgsted, jeg var en Gang troløs mod hende, dèr staar . . . nu hader hun mig og vil ikke hjælpe mig her fra . . .

Hjælpe Dig?

Birkedommeren er ude i Haven . . .

Aa, min Gud!

Den unge Pige lod Øjnene løbe fra den ene til den anden . . . med Angstens Instinkt gættede hun omtrent, hvad her laa bag ved, brød saa ud:

Aa nej, det er ikke muligt, det *kan* ikke ske! Frøken Klaudi, for Guds Skyld!

Agnes gjorde en afværgende Bevægelse med Haanden.

Hvad vil Du, jeg skal gøre? Lade Din Fader gaa ud *den* Vej — hun pegede paa Døren til Korridoren — og blive set af Folkene; Du kan høre de gaar der ude, de vil gøre deres Bemærkninger og ødelægge baade Dit og mit Rygte i Løbet af en halv Time. Hvem indestaar desuden for, at de ikke antager ham for en Tyv og lader ham anholde? Nej, her er ingen Hjælp mulig — en højere Retfærdighed har talt, vi maa lyde.

Daar Dem dog ikke saadan! raabte Høgsted hæftig, det, De lytter til i dette Øjeblik, det er ikke Retfærdigheden, men Deres egen hadefulde Sjæl!

I det samme stønnede Fanny næppe hørligt Ordene: Der er han! og sank hel afmægtig i Faderens Arme. Han bar hende hen i en Krog, hvor Maanelyset ikke naa'de, bag en stor Blomstertrappe, hvor han lod hende glide ned paa et af Trinene og bøjede sig hen over hende. De to var saaledes foreløbig skjulte for den indtrædende Birkedommer.

Branner opdagede med Undren Frøken Klaudi staaende midt i Stuen og udbød:

Er De oppe endnu, Frøken?

Hun svarede noget, hun ikke selv vidste, hvad var, om Maaneskinnet og den dejlige Aften ... tav saa nogle Øjeblikke.

En sælsom Bølgen var i hendes Sjæl. Alt var i et nu blevet saa helt anderledes, end hun havde tænkt sig. Intet af ond Triumf, af mættet Hævnlyst, af tyrannisk Magtglæde — kun aandedrætnugende Angst for, at de skjulte skulde opdages, en jagende hurtig Søgen efter Midler til at faa denne Mand, som lige nys var traadt ind, atter ud, langt bort.

Og saa var det hende pludselig, som fik hendes Sjæl, hele hendes Liv i denne Stund et Indhold, en Fylde, hun ingensinde havde vovet at haabe. Hun skulde handle, hun skulde afgøre Menneskers Skæbne.

Hr. Birkedommer, jeg er ikke rigtig vel, jeg kunde ikke sove ... en lille Spaseretur vilde vist gøre mig godt, men ene kan jeg jo ikke gaa — vil De ...

Med største Fornøjelse, jeg gaar gjerne en Mil med Dem, om De ønsker det ... De skal faa to sikre Vogtere, mig og min Hund!

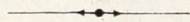
Tak!

Hun greb Overstykket, kastede det om sig uden at stikke Hænderne i Ærmerne, og gik saa ud, fulgt af sin Tilbeder og hans tro Dogge.

Og medens Høgsted sejlede over til Sverig, gik den Kvinde, han en Gang havde bedraget, ad maanebelyste Skovveje, nydende baade sin gode Gærning og den lidt onskabsfulde Bevidsthed om, at den stakkels Mand ved hendes Side bildte sig ind, hun kunde dog maaske endnu blive hans.

Medens Roserne visner

Modons Froschne vianet

I.

Ved Udkanten af Skoven stansede han og satte sig paa en Bænk, ligesom knust af Træthed. Han havde dog ikke haft langt at gaa, men der var en sælsom Tynge over hans Lemmer, en saadan Mathed og Opløsthed, der gør lad og fejj.

Saa stirrede han ud for sig, uden at se noget. Ogsaa uden at tænke. Tænke turde han ikke. For begyndte han først herpaa, vilde hele hans Sind, hver hans Tanke slutte og samle sig om det ene, at nu skulde han ret straks hen og sige sin Moder, sin elskede, sin tilbedte Moder saadanne Ord, som vilde pine og martre hende og falde over hende som tunge Kølleslag.

Han vidste det, saa' det grant for sig alt sammen, som det vilde gaa. Men det maatte ske.

Og derfor var han saa bange.

Han førte op for sit Ansigt de Blomster, han holdt i Haanden, lugtede til dem, bare for at slippe fra Tankerne. Ganske lyserøde Maanedstroser var det, omrandede af blegnende Ambra. En svagt rød Plet i en Krans af hvidlig grønt. Moderen elskede

Roser og Ambra, Synet af dem og deres Duft. Og nu havde Sønnen villet bringe med sig et Tegn paa sin al Tid vaagende Kærlighed, paa sin aldrig glemmende Omtanke, samtidig med, at han nødtvungen bragte den haarde Strid.

I den lille By, hvor han var Lærer, dør var i denne Høstens Tid Blomster, især da Roser, sjældne, næsten ikke til at opdrive. Men henne hos den gamle, arrige Jomfru Jensen med alle de blodrøde Pelargonier i Vinduet, dør havde han købt disse Roser og denne Ambra i dyre Domme.

Eftermiddagssolen skinnede ind over ham, lys og varmende. Rundt om var der ikke andet end lutter opløbne, tynde Egetræer, ru og riflede, med en Smule purrede Grene og Kviste i Toppen. Spætterne løb op og ned ad Stammerne, bankende med de lange Næb mod Barken, saa det genlød i den stille Skov. Sagens kunde Solen faa Magt her mellem de spredte Træer, men dog var det hele Tiden for den siddende, som krøb en ubetvingelig Kulde gennem hans Aarer, og gjorde sig bred under hans Hud.

Der lød Trin inde fra Skoven. Han rykkede sig op og gik, med hurtige, ikke helt sikre Skridt.

II.

Og saa er der bare én Ting, jeg vil sige Dig, Moder . . .

Ja, jeg kunde nok mærke, der var noget, Du skulde have frem, svarte hun, famlende nervøst med Fingrene mellem Rosernes Blade. Saa lod hun Buketten falde i Vindueskarmen, vendte sig helt mod ham, betragtede indtrængende hans blege, forlæste Ansigt, satte sig saa, forberedt paa noget alvorligt.

Ser Du, Moder — han stod med nedslagne Øjne, men begreb saa, at han maatte tage sig fast og sluttet ud, satte sig og hævede sit Blik mod hende.

Ser Du, begyndte han igen, vi har jo i det sidste Par Aar undgaaet at tale om . . . om de Dele, hvor vi ikke er enige, religiøse Æmner og saadan noget . . . jeg har besøgt Dig flere Gange om Ugen, og vi har haft megen Glæde af at ses . . . ja jeg kan da svare for mig . . .

Hun drog Vejret smertelig dybt, der var et angst Blik i hendes Øjne:

Hvad mener Du . . . sig det hellere straks . . . vil Du rejse . . .?

Nej Moder, jeg vil ikke rejse . . .

Nær havde han udbrudt: Kunde jeg det bare! Men det vilde have krænket hende . . .

Jeg har i de sidste Aar læst meget, studeret meget. Og efter Haanden er det blevet mig klart, at hvad der mangler her hjemme, det er Mod til at være sin Mening bekendt . . . ser Du, det er det aller værste, naar saa mange, ja de fleste, gaar

og tier stille med, hvad de tænker og føler, ja maaske oven i Købet lader, som de tænker noget helt andet . . . lad dem sige det rent ud, det kan jo godt være galt, Du maa ikke tro, at jeg bilder mig ind at være ufejlbar, jeg kan sikkert endnu skifte Mening i mange Retninger, men hvad der i Øjeblikket staar som Sandhed for en, det maa og skal frem, det er min fulde Overbevisning . . .

Naa, og nu har Du i Sinde . . .

Hun strakte Hovedet helt ind mod ham.

Jeg har skrevet en Bog, om Religionen, om hvad mange af de største Mennesker har ment om den Sag, og hvad jeg selv mener . . .

Skal den Bog trykkes . . .

Ja . . . den er allerede i Færd med det . . .

Johan!

Kun det ene Ord, men knugende, saa knugende tungt sank det over hans Sjæl. Nu *turde* han ikke se op.

Ganske stille blev der i Stuen. Kanarifuglen hoppede et Øjeblik uroligt fra den ene Pind til den anden, men sad saa uden Lyd. Henne i Vinduet begyndte Roserne og Ambraen at længes efter Vand, slappedes og udsendte en blandet Duft, sød og ram.

Saa begyndte hun at tale. Lige straks stødvis og huggende, men snart i en jævn og stærk Strøm. Han vilde altsaa ikke længer nøjes med at holde dækket i sit eget Bryst de onde, ugudelige Tanker.

Ja for de *var* onde og ugudelige. Han var det ikke selv, ikke endnu, men han var svag og altfor villig til at suge i sig hver funklende ny Tanke, hvert klingende Ord, han ikke forhen havde hørt, bare fordi de var saa nye og saa klingende og funklende. Og nu vilde han sprede ud for alle Vinde, for alles Øren, disse umodne, forvirrede og usunde Ideer, flyve ud skulde de og falde ned trindt om i Landet som en ond og giftig Sæd, rivende ned og væltende om.

Jeg forstaar Dig ikke, sagde hun. Hvis Du i Dit Hjem havde set Ugudelighed eller blot Letfærdighed, Hykleri . . . men sig mig, svar mig oprigtig, har der nogen Sinde været mindste Spor af sligt her i dette Hus? Mindes Du da slet ikke mere Din Fader, hvordan han gik her, mild og stille, med tungt, surt Arbejde, men al Tid venlig og kærlig, al Tid kastende Bekymringerne paa ham, som ikke tugter uden dem han elsker . . . har Du helt glemt hans sidste Aar, da han var saa syg, led saa grueligt . . . han kunde sidde og bide Læberne sammen, Øjnene traadte helt frem af deres Huler, og naar jeg talte med Lægen, sagde han: Deres Mand lider forfærdeligt, men han er en Helt . . . men det er vist og sandt, at selv følte han sig ikke som en Helt, han var kun Herrens Barn, der tog alt, godt og ondt, uden at knurre, og saa fik han igen en Kraft, som de aller stærkeste af denne Verdens

Børn maatte undres over og sukke efter . . . jeg *kan* ikke forstaa det, at Du aldrig har følt, at her var en Magt, som staar over al menneskelig Forstand, en Magt, som Du maaske ikke selv i Øjeblikket tør nærme Dig til og kaste Dig ned for, men som . . . ja som Du dog mindst af alt har Lov aabenlyst at foragte og haane.

Hun tav, med Blikket rettet ud i Rummet, som saa' hun sin Ægtefælles Martyrium straaale i Himmelglans et Steds langt borte. Saa sagde hun endnu kun dette mat og sagte:

Om mig selv vil jeg ikke tale. Jeg er svag og mægter intet. Men, Johan, jeg har aldrig løjet, og jeg har al Tid elsket Dig af hele min Sjæl, villet ofre for Dig alt, alt hvad jeg er og ønsker . . . hvorfor river Du Dig saa fra mig, hvorfor, Johan, lille elskede Johan?

Han kunde kun faa frem et Par koldt klingende Ord om Pligt mod Sandheden. Men nu blev hun vred, brød ud i bitre Ord om hans Egenraadighed og Forfængelighed. Han skulde en Gang dog ret se Sandheden under Øjne, sagde hun. Hvad var han blevet til her i Livet, hvad Ret havde han til at tale med? Dyre Ofre havde de gjort for ham, først hans Fader og saa hun, for at han kunde leve i København og studere. Og hvad var der saa kommet ud deraf? En Stund havde han sviret og sværmet, naa, hun vilde endda ikke dadle ham haardt

herfor, han var kommet i slet Selskab og siden havde han atter rettet sig, men hans Chancer der ovre var saa en Gang for alle spildte, han maatte opgive Studierne og nøjes med Skolelærereksamen. Og nu sad han dør i den lille By, ved en Almueskole — sikkert flittig og samvittighedsfuld, hun tvivlede ikke derom, men var der noget som helst i denne hans Livsførelse, som gav ham den Myndighed, der fordres, naar man vil træde frem som Mængdens Lærer? Det var en latterlig Anmasselse, det med denne Bog, en kolossal Indbildskhed, var det ikke saa bittert at beklage, saa pinefuldt sørgeligt, kunde hun haft Lyst at le ad ham, rigtig le ham ud . . .

Hun bevægede de sammenknebne Læber ud og ind med en Grimace, der visselig mere lignede alt andet end Latter. Nu var imidlertid hans Taalmodighed bristet, rystende over hele sit tynde, ranglede Legeme rejste han sig, greb om Bordpladens Kant med den ene Haand, pressede Ordene frem, hæst og vredt:

Du er uretfærdig, Moder, frygtelig uretfærdig. Du aner ikke, hvor indeklemmt det tit er forekommet mig her i Hjemmet, især efter at jeg havde været i København og hørt friere Tale, aandet friskere Luft. Ja, I er stærke, tapre, det nægter jeg ikke, jeg bøjer mig for Jer paa de Omraader, men Jeres aandelige Synskreds, den har al Tid været snæver og lille . . . jeg husker det tydeligt, hvor det kunde

skære mig i Hjærtet, tirre mig til Raseri, naar jeg hørte Fader haane og skælde de Mænd, som jeg beundrer mest af alle, han havde ikke Begreb om deres Storhed, anede ikke, hvad det vil sige at elske Frihed og Sandhed for deres egen Skyld, og det gør Du heller ikke, nej, en Religion skal man have, med en Bunke Dogmer, taabelige, oprørende, nedværdigende, en barbarisk Lære, en Gud, som martrer Menneskene til sin Opbyggelse, . . .

Ti Johan! ti! ikke et Ord mere vil jeg høre! Djævelen er i Dig og raaber ud af Dig! aa, at det skal overgaa mig fra min egen Søn! Herre, tilgiv os, her i dette Hus bliver Dit Navn og Din Lære haanet! Almægtigste Gud!

Slynget af en vild, næsten brølende Hulken styrtede hun ned paa Gulvet, med Hovedet mod Stolesædet, knugende Hænderne om Tindingerne. Hele hendes Legeme var i Bølgegang. Han kunde ikke holde ud at se det, bøjede sig ned:

Moder, Moder dog!

Nej, gaa, gaa!

Hun bevægede Haanden afværgende og hæftig i Luften, stadig med Ansigtet i Stolen.

Gaa!

Saa maatte han gaa . . .

Den Nat var der to Mennesker, som ingen Søvn fik før hen ad Morgenstunden, og da ogsaa kun en tyngende og usund, plaget af onde Drømme. Og

værre end Søvn og Drømmene var Opvaagningen næste Morgen, denne Opvaagning, hvor Tankerne først skulde samles, samles om det, de saa nødig vilde hen til, den grufulde, knugende Vished . . .

Og den Gang Solen skinnede gennem Enkens Vindu, badede dens Straaler en lille Buket visnede Roser og Ambra. Tegnet paa Sønnens Kærlighed

III.

Han sad, nogle Maaneder senere, en sludfuld Vinterdag, mellem de samme opløbne Ege, paa den samme Bænk som hin Eftermiddag. Ogsaa nu stirrede han ud for sig, ræd for at tænke.

Men han maatte tænke, tænke og huske.

Det var gaaet saa helt anderledes, end han havde ventet. Intet Raseri mod hans Bog, intet Røre, vakt i Sjælene ved dens Fremkomst. Ganske lige frem havde de fleste Blade tiet helt stille om det lille anonyme Skrift, et enkelt, konservativt Organ havde slaaet et ganske lille Kors og et lidt større Knips ad den, et andet, saakaldet frisindet, havde i fem-seks Linjer beklaget Forfatterens spildte, gode Vilje og sagt en Brander om hans patetiske Slutningsord.

Det var ikke blevet nødvendigt, som han saa vist havde ventet, ja haabet, at navngive sig som

Forfatteren, at træde frem med aabent Visir, hilset med Haan og Jubel, Haan fra de træge, de fejge og hyklende, Jubel fra alle de i Løndom sukkende, hvis dulgte Haab og afmægtige Udvé han havde givet Ord og Luft.

Nej, hans Værk var faldet til Jorden. Eller rettere, det var blevet liggende paa den, dèr hvor det var. Ti det maatte jo ingen Sinde have haft Vinger.

Men hos Moderen havde han ikke været siden hin stormende Samtale, og visselig var hendes Sind ikke mildnet, fordi hendes Søns Bog var gledet uænset hen. Den var der, han havde skrevet den og gjort den offentlig, det var hende nok. Det vidste han.

Og han stirrede ud i den graat slørede, vaade og øde Natur, hvor alt laa i Død eller lang Slummer, og hvor der intet Steds var en rød Rose eller en Smule bleg Ambra at finde, ej en Gang om man vilde betale dem i dyre Domme.

